

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és Irodahivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda- és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 31. szám.

Julius hó 31

A miniszterelnök

olaszországi útja a magyar feltámadás reményét tudattá erősíti a magyar milliós lelkében. A magyar-olasz összefogás és külpolitikai célkitűzés kettős alapja a megújuló szent-istváni Magyarországnak szilárd alapja lesz. Hátalatt szívvel és nagy megnyugvással tapasztalja máris a magyarság, hogy a kormány erőtlen ütemben folytatja a kettős célkitűzésnek — Igazság és Béke! — a csonka határokon belül való megvalósítását; az állam szociális berendezkedésének, a társadalmi és gazdasági rendszernek a kettős alapra való átcsoportosítása javában folyik és ugyanabban a szellemben, — a hagyományok és az újítások összhangbahozatalával! — mint amellyel a Duce zsenialitása Itáliát dicsősége csúcspontjára emelte. Ebben a hatalmas átalakító munkában a magyar társadalomnak is át kell alakulnia: *fegyelmeztetnek, egységesnek* kell lennie, hogy el is érjük a Cél! ...

Trianon végnapjairól

talán — sajnos — még korai beszélni, kétségtelen azonban, hogy nagy jelentősége van annak a ténynek, hogy Angliának a békeszerződések idején volt miniszterelnöke, Lloyd George sem menti már a párisi környeki békeszerződéseket, sőt Anglia volt miniszterelnöke ma már belátja, hogy *Európa békéje függ attól, hogy sikerül-e gyorsan biztosítani a méltánytalan és igazságtalan békefeltételek sérelmeinek orvoslását*. Ilyen körülmények között százszoros kötele-sége minden magyarnak Imrédy Béla miniszterelnök szavait magáéval tenni és végrehajtani: *Fegyelmezettséget és egységet az itthoni munkában!* ...

A termésről,

az áldott magyar föld dus ajándékáról írnak most a lapok s abban minden soruk megegyezik, hogy boldogságot, megelégedést és nyugalmat jelent. Egy évi gondtalanabb életet. A magyar jövő szilárd lépcsőfokát, amelyen át a mélységből a magasság felé indulhatunk.

Igen. A magyar föld áldott termése, amelyet a jóságos Isten kegyessége mellett a bizó és lankadatlan munka eredményezett, ismét derűt és önbizalmat varázsol a magyarok gondredős homlokára és csüggedt szívébe. Az ima a mindennapi kenyérért nem hiába fog elhangzani a szegény, az elhagyott, az övezgy, az árva ajkáról sem. A magyar föld méhe gondoskodott róluk. S a magyar földművelő nép lankadatlan munkája, amely első törvénynek ismeri, hogy segits magadon s az Isten is megsegít ...

Igazság és béke

az olasz-magyar célkitűzés alapja

A miniszterelnök hazaérkezett Rómából

A római látogatás politikai része a legteljesebb siker jegyében zajlott le, amiről a hivatalos jelentés is tanuskodik. Utána a miniszterelnök és kísérete már csak mint magánemberek tartózkodtak Olaszországban. A kormányelnök látogatást tett a Róma közelében fekvő *Guidonia* repülővárosban s a római *Magyar Intézetben*.

Vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök és felesége július 21-én *Assisibe* látogattak el, 22-én *Peruggió* város képtárát szemléltek meg, ahol két értékes képmásolattal ajándékozta meg őket a város polgármestere. Még aznap megtekintették *Sienát* és *Firenzét* is. A hatóságok és a lakosság mindenütt fényes fogadást rendeztek a vendégek tiszteletére.

Július 23-án érkeztek Velencébe, ahol meglátogatták a Lidón üdülő vitéz *Rátz Jenő* honvédelmi minisztert.

A miniszterelnök és felesége július 24-én délutánig maradt Velencében, akkor indultak hazafelé.

A megérkezés

A triezsi gyors, amelyhez a miniszterelnök szalonkocsiját csatolták, július 25-én hajnalban robogott át a magyar határon. Néhány állomással előbb a drávai bán szállott fel *Imrédy* miniszterelnök kocsjába, hogy jugszláviai átutazása során üdvözölje a magyar kormányelnököt.

A hazai ünnepek sorozata Nagykanizsán kezdődött s folytatódott az állomások, sorozatán át a Déli-pályaudvarig.

Ott már a kormány tagjai, a főváros és a frontharcosok vezetői, a hivatalos előkelőségek s az országgyűlési képviselők hatalmas csoportja várta a hazaérkező kormányelnököt és feleségét.

A vonat menetrendszerű pontossággal érkezik. A zenekar a Himnusz-t játssza. A díszszázadok vigyázóállásba merevednek.

A miniszterelnök frissen száll le a vonatból. Lesegíti a feleségét, akinek a kormány nevében gyönyörű rózsacsokrot nyújtanak át.

Jelentések. A miniszterelnök ellép a fasiszta díszszakasz és a frontharcos díszszázad arcvonala előtt.

Dörgő éljenzés. Szinyei-Merse Jenő, a *Nep* alelnöke üdvözi a kormányelnököt a párt nevében.

Egységet és fegyelmelet kér a miniszterelnök a munkában

A miniszterelnök megköszöni a pompás fogadtatást. Hangsúlyozza, hogy nagy örömmel utazott Rómába és megelégedéssel tért vissza.

Majd ezeket mondta:

— Magyarország és Olaszország közös célokat követ, amelyek az igazság és a béke kettős eszméjéből erednek,

amelyek tehát senki ellen nem irányulnak, sőt az ezekbe való bekapcsolódás megkönnyíthetné más országoknak azt, hogy a konstruktív béke útján hatékonyabb erővel haladjanak előre.

— Azonban nemcsak ezért volt hasznos és tanulságos a mi római utunk, hanem azért is, mert közvetlenül közelről szemlélhettük egy nagy nemzet munkáját, a termelés fokozása, a szociális igazság érvényesítése és a társadalmi erők megszervezése terén egyaránt.

— Láthatunk közelről azt a munkát, amelyben a hagyományok-

ban való gyökerezés és az újítás szelleme csodálatos harmóniában olvadnak össze. Láttam munkában azt a férfit, akit egy ésszel és szívvel, de emellett az örök latin erőnnel, az arányokkal és az egyensúlynak ösztönös megérzésével párosult hatalmas akarat irányít, fog össze és lendít előre.

— Mielőtt most bucsuzunk, nem mulaszthatom el, hogy rajtatók keresztül köszönetet ne mondjak az egész magyar társadalomnak, amely pártkülönbözet nélkül fegyelmezett együttérzéssel kísért utunkon és ezzel erőt adott nekünk feladataink elvégzéséhez. Ha

ugyanaz a fegyelmezettség, ugyanez az egység érvényesül az otthoni munkában, meg vagyok róla győződve, hogy ez az ország ismét hatalmas, erős és boldog lesz.

A miniszterelnök beszédét hosszas és lelkes éljenzés kísérte,

Magyar gazdaifjak találkozása a magyar miniszterelnökkel — olasz földön

Megírta röviden a hivatalos jelentések nyomán a *Vasárnap*, hogy a *Falu-Gazdaszövetség* ideai gazdaifjucserereakciója során Olaszországba került magyar fiuknak alkalmuk nyílt arra, hogy tiszteljenek a Duce látogatására Olaszországba utazott *Imrédy Béla* miniszterelnök előtt. A cikk megjelenésével egyidejűleg érkezett be Littoriából a fiuk katonánság rövid, de magyarosan lelkeshangu beszámolója a nagy eseményről, amely a *cserereakció ideai résztvevőinek lesz feledhetetlen, örök élménye*. A véletlen kedvezése folytán eddig még minden esztendőben sikerült az olaszországi tanulmányúton résztvevő magyar fiuknak egy-egy nagyjelentőségű esemény középpontjába kerül-

niük: együtt aratniuk a *Duceval*, vagy meglátniuk valamilyen nagyjelentőségű történelmi eseményt. Az idén a magyar miniszterelnök elé járulhattak Littoriában, az olasz alkotóerő által létrehozott új városban. ...

A jelentést, amelyet *Szekerés Lászlóhoz*, a Szövetség h. igazgatójához, az olaszországi cserereakció szervezőjéhez küldött *Pontesán Gyula* ev. tanító, az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük:

Littoria, 1938 július 19.

Igen tisztelt Tanácsos Ur!

Örömmel jelentjük, hogy ma mindnyájunkat, akiket ezen a környéken helyeztek el, nagy kitüntetés ért. Valamennyien meghívtást kaptunk Litto-

riába érkező miniszterelnök urunk fogadtatására. Az igazgatóság disztermetben, példás fegyelmelemmel felsorakozva vártuk azt a nagy pillanatot, amikor üdvözölhetjük szeretett hazánk kormányának elnökét. Mikor az előkelőségek bevonultak a terebe, háromszoros harsány éljenzéssel üdvözöltük őket, majd pedig *Tomka Gábor* mindnyájunk nevében a következő szavakkal köszöntötte excellenciás urunkat:

— Kegyelmes urunk! Mély hódolattal köszöntjük a miniszterelnök urat mi, a *Falu-Gazdaszövetség* cserereakciója keretében olaszországi tanulmányúton

részvevő gazdalfjak s az ég és föld Urának különös áldását kérjük Excellenciára római utja alkalmából.

Az üdvözlő szavak elhangzása után a miniszterelnök ur első kérdése az volt, hogy ki vette ezt az akciót és mi örömmel jelentettük Tanácsos Ur nevét. Azután még sokáig elbeszélgett velünk, buzdító szavakat intézett hozzánk, majd mindnyájunkkal kezefogva, bucsuzott el tőlünk. Nagy élmény volt ez számunkra s nagyon örülünk, hogy ez a kitüntetés ért bennünket.

A magas vendégek távoztása után Michelli igazgató ur közös ebédén láttott bennünket vendégül.

Engedje meg, Tanácsos Ur, hogy ezt az alkalmat is felhasználjuk arra,

hogyan hálás köszönetünket fejezzük ki a Falu-Gazdaszövetségnek és Tanácsos Urnak is, hogy ebben az akcióban résztvehettünk és ezen a révén rendkívüli élmények részeseivé lehettünk.

A talpraesett kis tudóstást bizonyára felesleges annak a hangsúlyozásával kiegészíteni, hogy a magyar gazdalfjakat Olaszországban ért kitüntetés talán annak közvetlen részeseinél is nagyobb örömet keltett itt, a Falu-Gazdaszövetségnél, amely a magyar mezőgazdaság színvonalának emelése érdekében áldozatoktól sem riadva vissza, szervezi meg évről-évre a magyar föld művelőinek újabb és újabb generációi számára több tudást, szélesebb látókört jelentő **dániai, németországi és olaszországi cseré-akciókat.**

A kormányzó Békésszentandrason megtekintette a duzzasztómű építkezését

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, július 26-án Békésszentandrásra érkezett és megtekintette a duzzasztómű munkálatait. A kormányzó kíséretében volt Kállay Miklós ny. földmivvelésügyi miniszter, az Öntözési Hivatal elnöke és gróf Teleki Mihály földmivvelésügyi államtitkár. A kormányzó ez-

után Szarvasra utazott, ahol a Tessedik Sámuel középjokú gazdasági tanintézet békázugi 108 holdas öntözőtelepét tekintette meg. A magas látogatásnál a hatóságok képviselőiben vitéz Ricsóy-Uhlikar Béla békésmezei és Borbély György jásznagykunszolgalmegyei főispán jelent meg.

Üzenetek az Olaszországban tartózkodó magyar gazdalfjakhoz

Fiúk! A példás figyelem mindig megtermi a maga gyümölcsét. Imrédy miniszterelnök ur látogatásakor a legteljesebb melegekedését fejezte ki, éppen azért csak tovább is ezen az uton. *Hími, engedelmességed és dolgozni!* — amint a Duce mondja és csinálja is, ez legyen a jelszavunk. Sohas feledkezzetek meg, hogy a magyar nemzet képviselői vagytok. Az egy hónapi időről részletes jelentést kérek.

Bene Imre: Levelednek öntözési részét

teközöljük a Vasárnapban. Megfigyelésed jók, alaposak. Küllő levélnél írok. — Pesti Gerzson, Weimar Jenő, Füzési Elemér, Bakó András, Zágonyi Jankó Ferenc, Gurkó János, Zsigri László: Üzenetét és levelezőlapját megkaptuk. Akik a Duóval együtt csépeltek, részletes levélben írjátok meg. A kerékpárok kiadása iránt intézkedtem. Azok, akik zsebpénzt akarnak költeni, címre szűlkeikkel fizessék be. Augusztus első hetében indulok látogatásokra.

Szeretettel üdvözlő atyai jóakarótok

Szekeres László

Mária román anyakirályné temetése

Július 25-én mélységes gyászt öltött a román főváros. Bukarestben eddig még nem látott gyászompompál bucsuzott el a román nép Mária özevegy királynétól. Ibolya- és lilaszín mindenfelé, a nagy halott kedvenc színei.

A hajnali óráktól kezdve a királyi család tagjai állottak őrséget a kopersó körül. Köztük Miklós herceg is, a király öccse, aki a temetésre hazakerkezett londoni száműzetéséből és királyi hercegi rangját is visszanyerte

bátyjától. Együtt helyeztek hatalmas rózsacsokrot édesanyjuk ravatárára „Károly és Miklós” felirással a szalagján.

A gyászmenetet félmillió ember nézte végig, amíg a pályaudvarra érkezett. Mária királyné a Curtea de Arges-ben lévő kolostorban helyezték örök nyugalomra. Amikor a kopersót a családi kriptába helyezték, 75 ágyú-lövés dördült el. Az országban minden vonat megállt s az összes harangok megszólaltak.

Rendelet a mezőgazdasági érdekképviselet reformjáról

A földmivvelésügyi miniszter rendelettel szabályozta a mezőgazdasági érdekképviselet feladatát, szervezetét és működését. A rendelet, amely a hivatalos lap július 22-iki számában jelent meg, meghatározza a mezőgazdasági bizottságok feladatát s megállapítja, hogy ezek működési területükön a mezőgazdaság, mezőgazdasági lakosság és mezőgazdasági munkásság egyetemes érdekeinek képviseletére hivatottak.

Minden mezőgazdasági bizottság a szabad társulási alapon működő gazdátársadalmi szervezetek közérdekű törekvését támogatni, azok segítségét igénybevenni, vagy szükség szerint ilyenek létesítését kez-

deményezni, elősegíteni köteles.

Kötelesek a mezőgazdasági bizottságok természetesen a mezőgazdasági kamarák és érdekképviseletek munkáját előmozdítani és támogatni.

Intézkedik a rendelet a mezőgazdasági bizottságok megalakítása és szervezete tekintetében is és kötelezi a bizottságokat arra, hogy évenként jelentést tegyenek az illetékes mezőgazdasági kamarának. A kamarák költségvetésükben tartoznak a mezőgazdasági bizottságok dologi kiadásainak bizonyos részben való fedezéséről gondoskodni. A rendelet részletesen megállapítja a mezőgazdasági kamarák feladatát és működését, valamint szervezetüket a kamarai reformtörvénynek megfelelően. A rendelet már hatályba is lépett.

A HÉT POLITIKAJA

Kánya külügyminiszter nyilatkozata a magyar kérdéstről

Az egyik belga világlap kiküldött munkatársá beszélgetést folytatott Kánya Kálmán külügyminiszterrel, aki elsősorban a magyar kisebbségi kérdésekről nyilatkozott.

A külügyminiszter szerint a Magyarország és kisantant-államok között hosszabb ideje folyamatban lévő eszmecsereket a kisebbségek helyzete játssza a vezető szerepet. Megoldásuk nélkül nem alakulhat ki normális viszony a tárgyaló felek között. Magyarország részéről a legjobb akarat nyilvánvalóan meg a viszony normalizálására.

A tárgyalásoknak azonban csak akkor lesz értéke, ha a kisantant-államok kormányai késznek arra, hogy tiszteletben tartsák a kisebbségi szerződések rendel-

kezéseit és jobb módot biztosítanak a területükön élő magyar kisebbségek számára.

A cseh kérdés kielevezése főokának is a kisebbségi problémák megoldatlanságát tartja Kánya külügyminiszter.

Arra a kérdésre pedig, hogy lehetséges-e a bonyolult problémák békés megoldása, a külügyminiszter válaszában ezeket mondotta:

— Nincs egyetlen magyar kérdés sem, amelyet ne lehessen békés uton megoldani.

Befejezéstül a világbékről nyilatkozott a külügyminiszter, s kijelentette, hogy fegyveres oltintezés esetén Magyarország meg akarja óvni semlegességét.

Kánya Kálmán hazaérkezett

Kánya Kálmán külügyminiszter, aki a római hivatalos látogatás befejezése után még néhány napot Olaszországban töltött, kabinetfőnökének, Csáky István gróf rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter kíséretében július 26-án visszaérkezett Budapestre.

A külügyminiszter fogadására a Déli-pályaudvaron megjelentek a budapesti olasz követség részéről Reve-din gróf ügyvivő és Clementin követesi titkár, a budapesti német birodalmi követség képviselői és a külügyminisztérium több főtisztviselője. A külügyminiszter hazaérkezése után átvette a minisztérium vezetését.

Péchy Tibor dr. — államtitkár

A kormányzó a földmivvelésügyi miniszter előterjesztésére Péchy Tibor dr. miniszteri osztályfőnöknek az államtitkári címet adományozta. A kitüntetés a gazdaközönség körében osztatlan örömet kelt, mert a földmivvelésügyi minisztérium nagytudású tisztviselőjének a mezőgazdasági érdekek védelme terén szerzett érdemei méltó elismerését látja benne.

Minisztertanács

A kormány tagjai július 27-én, vitéz Imrédy Béla miniszterelnök előnökelete alatt minisztertanácsot tartot-

tak, amelyen a szabadságon lévő földmivvelésügyi miniszter helyett gróf Teleki Mihály földmivvelésügyi államtitkár, a szabadságon lévő honvédelmi miniszter helyett pedig Benguly Sándor altábornagy vett részt.

A minisztertanács Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter beszámolt az Olaszországban tett hivatalos látogatásokról és annak folyamán folytatott tárgyalásokról. A minisztertanács azután a legutóbbi minisztertanács óta felgülemlett folyóügyeket tárgyalta.

LAPZÁRTA

Baleset cséplés közben

A fejérmegyei Vértesszőlgyár közönségben Hirtling Mária 14 éves leány, mint kéveadógot dolgozott apja cséplőgépén. Munkaközben szoknyája beleakadt a gépbe. A leány a magpergető dobjába esett, amely mindkét lábát tőből kitépte. A szerencsétlenül járt leányt haldokolva szállították a székesfehérvári kórházba. — Csókákön (Fejérmegye) ifj. Mukk János 14 éves fiú beleesett a cséplőgép dobjába. A gép a fiú ballábát térdében leszakította. Igen súlyos állapotban került kórházba.

A cseh-kérdés ezen a héten is sok izgalmat okozott. A cseh taktikázást nemcsak a nemzetiségek, elsősorban a kiltlőnek megszervezett és zárt egységben élő szudétánémetek unják már, hanem azok a nagyhatalmak is, amelyek féltik Európát egy újabb háboru borzalmaiktól. Ezért Anglia azt a javaslatot terjesztette egy szudétánémetek, illetve nemzetiségek vezetői, mint Csehszlovákia kormányja elé, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy az ügyet a helyszínen egy a kérdéshez alaposan értő, tárgyilagos személyiség vizsgálja ki. Erre a szerepre Anglia Lord Runciman kivánja Prágába küldeni. Chamberlain miniszterelnök ezt a kibontakozási tervet nagy beszéd keretében jelentette be az angol alsóházban. A kérdés az angol felsőház előtt is szerepelt, ahol lord Halifax, angol külügyminiszter egy interpellációra válaszolva, azt a reményét fejezte ki, hogy sikerül a cseh-kérdést békésen megoldani, aminek előfeltétele az,

hogy Csehszlovákia jelentékeny kisebbségi jogokat ruház a határain belül élő nemzetekre, lengyelekre és magyarokra.

A japán-kínai fronton ismét nagy csaták folynak. Az orosz-mandzsu határon nagy összeütközések voltak a szovjet és Japán csapatai között. Az összeütközések nyomán újabb orosz-japán háboru lehetőségéről esett szó a világpolitikában.

Amerikában az elemek folytatnak hadjáratot az emberrel szemben: Kanadában óriási erdőtűzek dúlnak, amelyek huszonöt várost fenyegetnek pusztulással. Az Egyesült Államokban pedig európai képzőelérővel fel sem érhető árvizek rombolnak...

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

HÜSÉGTORONY A SOMLÓN

**Szent István győzelmének emlékére
Országos ünnepségen avatják a Szent István-kilátót**

Röviden megírta már a Vasárnap, hogy a Somló-hegyen, a Szent István Év méltó megünneplésére, a kerület nagy-névi szülöttjének és országgyűlési képviselőjének, Schandl Károlynak kezdeményezésére Szent István-kilátó épült, amelynek avatása, országos ünnepség keretében, József királyi herceg, Teleky Pál gróf kultuszminiszter és számos közéleti előkelőség jelenlétében július hó 31-én lesz.

Az imponáns emlékmű felállításának közvetlen előzménye az, hogy Veszprém

vármegye törvényhatósági bizottsága 1936 december 16-án és 1937 február 10-én tartott gyűlésén Schandl Károly dr. javaslatára nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a Szent István király halálának 900. évfordulójára megünneplésére rendezendő ünnepségekből méltóképpen kívánja kivenni részét és ezért feltratót intéz a magyar királyi kormányhoz annak a ténnyek méltó megörökítése érdekében, hogy a keresztény magyar királyság kialakulásában döntő szerepet játszott Veszprémvármegye és a Somló vidéke.

Veszprémnél győzött Szent István a pogányok felett

Schandl Károly dr. értékes és érdekes történelmi tanulmányt írt, amelyben felsorakoztatja a közel ezer esztendő előtti eseményeket, — mint az illusztrtis szerző könyvecskéje előszavában írja — elsősorban azért, hogy „az ősi Pannoniának az első szent király világraszóló munkája által megsemmisített vidékének magyarsága öntudatot merithessen ezen történelmi tényekből, másrészt

mint Árpád nemzetségének legidősebb férfiága, magának követelte a trónt és a lázadó pogány magyarok ellen Veszprém felé vonult. Szent István hadai Veszprém város határában, a Táborállásn döntő győzelmet arattak a pogány lázadás felett és ezzel

elődött Szent István királyságának s a magyar kereszténységnek sorsa.

Ebben a harcban Koppány is elesett. A felirat, illetve Schandl Károly dr. tanulmánya rámutat arra, hogy ha a Milleniumkor a nemzet és a király emlékével áldozott a honfoglalás történelmi helyeinek, akkor emlékk és tisztelet illeti meg a somlóvidéki események színhelyét, mert a Trianonban elrabolt eredetű emlékek mind nem kerülhetek volna felállításra, ha nincs Veszprém és nincs 998, Szent István győzelme a lázadó pogányokon.

az egész magyar közvélemény — Kárpátoktól az Aldunáig — fölfigyeljen azokra a világtörténelmi jelentőségű eseményekre, amelyek a Balaton—Somló—Bakony—Veszprém által övezett vidéken, majd ezek éve lejátszódtak s eredményezték a keresztény magyar királyság kialakulását.”

A történelem tanúsága szerint ugyanis Koppány, Géza halála után,

Veszprém vármegye nagyszabású ünnepelési tervezete

A hitvalló ünnepekre és a „magyar kereszténység Szentföldjén” felállítandó történelmi emlékekre vonatkozóan a következő tervezetet állította össze a felirat:

Veszprém vármegye Veszprém-ben, a vármegye területén, valamint Bakonybélben országos ünnepségeket rendez; Szent István emlékének ünnepi közgyűlése hódol; Veszprém városa Szent István évében Rott Nándor megyéspüspök áldozatkészégéből emléktemplomot épít; a megyéspüspök székeséptalanával együtt pótolja a székeségház elvitt harangjait és restauráltatja a Gizella-kápolnát és a város területén lévő árpádkori templom- és kápolnaromokat; kéri a kormányt, hogy vegye a kezébe a Somló-vidék ősi székhelyén, Devecseri közszékhelyen másfél száz év félépítlen álló templomromnak Szent István fogadalmi templommá építése és ava-

tása iránti mozgalmat; a Somló tetején Szent István-kilátó, melynek tornyán az országalapító király napjának előestéjén fellobbanó

láng hirdesse hogy Szent István király szelleme él és vigyáz az országra, hogy újból ne támadhassanak pogány törökök és a magyar kereszténység ellen.

(Ennek az emlékműnek 31-iki avató-ünnepségére készül az ország.) Bakonybélben örökítessék meg Szent Gellért emléke és végül a Szent István megdicsőülésének emlékét hirdető törvényben jusson kifejezése a Somló-vidék történelmi szerepe.

Schandl Károly dr. erről a magasztos történelmi esemény-sorozatról az avatás előestéjén, július 30-án 17 óra 50 perckor a magyar rádióban „A hűség tornya a Somlón” címen előadást is tartott.

Az ünnepség sorrendje

A július 31-iki avatóünnepség sorrendje különben a következő:

Az ünnepséget délelőtti tíz órakor tartandó tábori szentmise nyitja meg, melyen ünnepi szentbeszédet Antal Lajos c. kanonok, esperes-plébános, kormányfőtanácsos mond. Az emlékmű megáldása után a Devecseri Járási Levente Zenekar előadja a Magyar Híseleget-et, majd Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos ünnepi beszéde következik. Ezután a magyar királyi kormány képviselője, gróf Teleky Pál közoktatásügyi miniszter mond beszédet, majd József királyi herceg átadja, vitéz Nováky Lajos plébános, a Somló Nagybizottság nevében átveszi az emlékművet.

A Somló Nagybizottság ünnepélyes megalakítására Malcomes Gyula báró tesz előterjesztést; Somogyi Károly ev. lelkes üdvözölő szavai után pedig Erdődy Péter gróf, a Somló Nagybizottság elnöke mond zárób-

szédet. Az országos érdeklődés mellett végbenem ünnepséget a Devecseri Járási Levente Zenekar a Himnusz előadásával zárja be.

A búzatermés 25 millió q

A földmivvelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés (1938 július 5.) óta eltelt két hét időjárása — eltekintve az egyes vidékeken előforduló kisebb-nagyobb esőzésektől, amelyek az aratási és cseplési munkálatokat akadályozták — kedvezőnek volt mondható.

A gabonaművek aratása és cseplése a legtöbb vármegyében folyamatban van és

az eddigi próbacseplési eredmények a legtöbb vidéken jobbnak bizonyulnak, mint amilyeneket remélni lehetett.

A szemek általában elég szépek és teltek s szalma is elég bőven lesz. A kapásnövények igen jó fejlődést mutatnak.

Buza

A buza aratását, néhány vármegye kivételével, mindenütt befejezték. Hordása, asztalozása és cseplése folyamatban van. A szemek általában szép teltek és minőségük igen jók. A beérkezett jelentések szerint a buza hektoliter-súlya 78—84 kg között változik.

A Központi Statisztikai Hivatal által újabbán összeállított előzetes vetésterületi adatok szerint az ország búzavetésének területe a folyó évben 2,791,431 kat. hold. Ezen a területen

kat. holdanként országos átlagban 9.02 mm; (a tavalyi átlag 7.62 mm volt) összesen 25,179,762 métermáza búzatermés várható.

A tavalyi búzatermés 19,638,271 mm volt, idén tehát 5,541,491 mm-mal igérkezik többnek a termés.

Rozs, árpa

A rozs aratását a legtöbb vármegyében befejezték, hordása és cseplése folyik. A szemek általában szép teltek, jól fejlettek és jóminőségűek s csak a késői vetésű rozsoknál észlelhetők megszorult szemek. A kalász helyenként rövid és ablakos maradt. Szalmája szép, hosszú és elég jó termést ad.

Az előzetes vetésterületi adatok szerint az ország rozssal bevetett területe a folyó évben 1,098,196 kat. hold. Ezen a területen becslés szerint

kat. holdanként országos átlagban 7.32 mm, (a tavalyi átlag 5.86 mm volt), összesen 8,001,512 mm rozstermés várható.

A folyó évi rozstermés 1,822,603 mm-mal többnek igérkezik.

Az őszirapát már nagyrészen el is cseplették, a tavaszi árpa aratását nagyrészt már befejezték.

Árpából előzetes szerint jó termés várható.

Az előzetes vetésterületi adatok szerint kat. holdanként országos átlagban 8.31 métermáza, összesen

6,387,500 métermáza árpatermés várható.

A folyó évi árpatermés 1,018,305 métermázával igérkezik többnek.

Zab

A zabot részben aratják, részben még aratás előtt áll és érésben van. Termése előzetes szerint jó közepesnek mondható.

Az előzetes adatok szerint a zabbal bevetett területen

országos átlagban 7.06 métermáza,

Az avatóünnepség után társasbéd lesz és az ünnepségre érkező filléres vonatok utasai megtekintik az emlékművet és megcsodálják a magyarság millióinak lelki zseméi előtt ezen a napon az ezeréves történelmi mult teljes fényében felragyogó Somló-vidék ezernyi szépségét, illetve és erőt merítve a multból a szebb jövőnek a gonddaltes jelen munkájával való megalapozására...

összesen 2,769,349 métermáza zabtermés várható.

A folyó évi zabtermés tehát 65,315 métermázával igérkezik többnek.

A tengeri

cimerét hánnya, cső- és szemképződése megindult és csövek szép számban mutatkoznak. Szára szép magas, erőteljes és haragoszöld színű. Termése jónak igérkezik.

Egyéb termények

A burgonya korai fajtáinak egyrésze már piacra került. A cukorrépa levélete szép üdezőld színű, dus és a földet szépen borítja.

A beérkezett becslések szerint a burgonya és cukorrépa előzetes szerinti állása jó közepesnek mondható.

A takarmányrépa fejlődése jólé. A kerti vetemények közül a koraik piacra kerültek. A késziek, ahol csapadékok kaptak, erőteljesen fejlődnek.

A dohány, ahol esőt kapott, jól fejlődik és üdezőld színű. A levelek általában szép nagyok és egészségesek. Virágzása megindult.

Gyümölcs

A dinnye (sárga és görög) jól fejlődik, a virágzás dus, kötése azonban sok vidéken csak közepes.

A kajsziabovack Baranya vármegyében jó, Tolna, Zala, Bihar, Szabolcs, Szatmár és Borsod vármegyékben közepes, a többi vármegyékben pedig gyenge termést ad. Alma és körte Baranya, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács, Békés, Csanád, Hajdu, Jász, Szabolcs, Szatmár, Heves és Nógrád vármegyékben közepes termést fog adni, bár sok a férges gyümölcs. A többi vármegyében csak igen gyenge termésre van kilátás.

Szőlő

A szőlők fejlődése az elmúlt hetek időjárása folytán általában kielégítő. Peronospora mindenütt fellépett, nagybőmértv kárt azonban csak Heves vármegyében, valamint a Tokaj-hegylája és az Alföld egyes részein okozott.

Szőlőmoly országsszerte észlelhető.

Huszonegy évig szenvedett az orosz pokolban

Lenkó Márton 24 évi hadifogság után most érkezett haza Prónayfalvára. 1914-ben esett orosz hadifogságba. Szibériába került, ahonnan többszöri szökési kísérlet után a magyar követés segítségével most sikerült hazatérnie. Elmondta, hogy egyik szökési kísérlete után egy bányába küldték kényszermunkára, ahol a GPU emberei örködték a foglyok felett.

Ennivalót alig kaptak, élelmszert vásárolni nem tudtak, mert a legslányabb hus kilója 9—10 rubel, a kenyér kilója pedig 3 rubel.

Egyik magyar hadifogolytársát, aki a tábor szakácsa volt, a GPU emberei agyonlőtték, mert, amikor egyedül volt a konyhában, hangosan kifokadt az embertelen bánásmód miatt. Kiderült, hogy a konyhában mikrofon volt elrejtve s így szerettek tudomást az örök az elégedetlenkedésről.

Legújabb szabadalmu dugattyú nélküli gyümölcsfaparmetelő készülék

Nincs benne bór, gumi, sem fém dugattyú. Nem romlik, nem kopik, szerzsám nélkül, szabad kézzel szétszedhető. Használható bármilyen edényből, vagy háti putnyónyból, utóbbi esetben egy rozsa normetűzőgő tartálya is alkalmas helyül ónozza is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV 615346.

BUDAPEST, VI., Keresés-utca 28.

Telefon: 2-908-79.

Árcsökkenések

Növényvédőszer

Mint ismeretes, az Árelnörségi Bizottság tárgyalásainak eredményeképpen a kartellen törvénnyel vállalatok által előállított növényvédőszer eladási árát még 1936 decemberében átlagosan 15 százalékkal csökkentették.

Figyelemmel azokra a mezőgazdasági érdekekre, amelyek a növényvédőszernek minél szélesebb körben való alkalmazásához fűződnek, az Árelnörségi Bizottság Kormánybiztosa tárgyalásokat indított a növényvédőszerrel további mérséklése érdekében. Ezek a tárgyalások most azzal az eredménnyel végződtek, hogy nemcsak az Agrár Növényvédelmi és Mezőgazdasági Rt.-ben törvénnyel, — tehát a kartellvállalatok, — hanem a növényvédőszerrel gyártókat szintén előlélő, illetéges forgalmazóhoz Shell Kémi Rt. márséit a Magyar Mezőgazdák Szövetsége is az általuk termelt

növényvédőszer árát lineárisan további 5 százalékkal leszállították.

A lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy nagyobb mérvű őrökentésről nem lehet szó s a most keresztülvitt őrökentésnek legfőbb indítókai az volt, hogy a hazai mezőgazdaság az olcsóbb árak által ösztönzést nyerjen arra, hogy a termelés értékeit annyira hatályosan előmozdítt növényvédőszer használatára. Magyarországon az eddig tapasztalt méretekkel sokkal nagyobb méreteket ölt-hessen.

Cement

Az Árelnörségi Országos Kormánybiztosa (Budapest, II., Hunyadi János ut 1) intézkedésére a cement-gyárak közzétették vállalatok arra nézve, hogy a magánfogyasztás céljait szolgáló portland-cement árát 1. évi július hó 1-től kezdődőleg mértékmásként 25 fillérrel, míg

igazoltan trágyagödörök létesítésére felhasznált cement árát mértékmásként 2 pengővel csökkentik az eddig fennálló árakkal szemben.

Petroleum és olaj

Az Árelnörségi országos kormánybiztosa az Ásványolaj Nyilvántartási Rodába törvénnyel vállalatok képviselőivel folytatott tárgyalások alapján megállapodott abban, hogy

július 18-tól kezdődően a mezőgazdasági célra szolgáló adómentes benzín, adómentes petroleum és adómentes gázolaj árát másként 50 fillérrel csökkentik.

Rozsvetomag kiosztás

A földművelésügyi minisztérium akciója keretében a nemesítő, valamint szaporító gazdaságokból az arra hivatott kísérleti állomások vizsgálata szerint megfelelőnek talált körülbelül 120 vagyon rozsvetomag kiosztását tervezi. Az akcióban való részvétel szándékot nagy gazdaságoknak közvetlenül a Növénytermelési Hivatalnál (földművelésügyi minisztérium), kistermelőknek pedig az illetékes gazdasági felügyelőségnek kell bejelenteni legkésőbb augusztus 10-ig.

Az akció keretében a vetőmag felírát és a vasúti szállítási fuvarköltséget a földművelésügyi kormány magára vállalja, az igénylő gazda pedig a pestmegyei és egyéb származású rosznak a budapesti tőzsdeon a leszállított megelőző héten jegyzett közepárát tartozik megfizetni. Szaporító gazdaságok közelében lakó igénylők cserébe is kaphatnak 10 százalékos több szokványos beszoállítására ellenében vetőmagot. Ha a vetőmagot nem kell vasúton szállítani, kistermelőknek a földművelésügyi kormány még a tőzsdei áról is megtört mértékmásként 1 pengőt. Kistermelőknek össze kell állaniuk (község, gazdakör) és az igénylő együttesen kell bejelenteni, mert a kistermelőkben való kiutalás nehézségekbe ütközik.

A rozsvetomag akcióra vonatkozó minden ügyben érdeklődők forduljanak közvetlenül a várm. gazd. felügyelőséghez. Utelvá a járási gazdasági felügyelőhöz.

A földbérlet-szövetkezeti mozgalom előnyei

A magyar földbérlet-szövetkezeti mozgalom három évtizedes multjának eredményei csak a hitelszövetkezetekkel karöltve jöhettek létre, mert az önálló megalakulásnak számos jogi és gazdasági nehézség áll útjában.

Ezek a felmerült nehézségek késztették arra az Országos Központi Hitelszövetkezetet, hogy saját szervezetein belül oldja meg a kérdést. Az OKH hitelszövetkezetei alapszabályaik értelmében különböző szakcsoportokat szervezhetnek tagjaik részére, így természetesen földbérlet szakcsoportokat is. E földbérlet szakcsoportok részére az OKH külön szervezeti szabályzatot rendszeresített.

A földbérlet szakcsoport tagja természetesen csak a hitelszövetkezet tagja lehet.

A haszonbérleti szerződést a bérlet tagok megbízottjaként a hitelszövetkezet köti meg a központ jóváhagyásával és ugyancsak a hitelszövetkezet igazgatósága képviseli a bérlettagokat és intézi a szakcsoport igazgatását, ellenőrzi a tagok gazdálkodását. Minthogy külön üzleti haszonra nem törekszik, a haszonbérlet igazgatásáért és az ellenőrzésért semmi díjat nem számít fel, csak költségei megtérítését igényli.

A bérlet szakcsoport tagjai egyéni kisüzemekben gazdálkodnak. Általában a bérlet területet négy részre osztják, minden bérlet tag részét négy helyen kapja, tehát méltányosan részesülnek a különböző minőségű földekben. Különösen jelentős a szövetkezeti bérletársadalom gazdasági megerősödése szempontjából, hogy

a hitelszövetkezet anyagilag is rendelkezésére áll bérlettagjainak kölcsönök nyújtásával

Igy elsősorban a kezdeti időszak nehézségei közepette tudja támogatásban részesíteni a szövetkezeti kisbérletet. A bérlettagok szerződési biztósítéka rendszerint egy félévi haszonbérlet fedez, a tagok a bérleti rész átvételkor egy negyedévi összeget fizetnek le, míg a fennmaradó negyvedre biztósítékot nyújt a bérlettag vetése és gazdasági felszerelése. Ily módon biztósítékot nyer a bérletköltségre, hogy egy tag váratlanul nem jut fizetésre és anyagi nehézségbe, amely a többieknek is kárt jelentene.

A három évtizedes gyakorlat tapasztalatai szerint ez a rendszer egy jogi, mint gazdasági szempontból kitűnően bevált. Igen jelentős az Országos Központi Hitelszövetkezet közreműködésének fontossága is, mert

a központ külön gazdasági szakértők útján a bérlet szakcsoportok gazdálkodását ellenőrzi, a bérlettagokat szakzszerű tanácsal is segíti

és ezáltal sikerült elérni, hogy a hitelszövetkezetek keretén belül létrejött földbérlet szakcsoportok kisbérlet tagjai modern és okoszerű gazdálkodást folytattak, gazdálkodási módszereik nem elmaradtak. A hitelszövetkezeti földbérlet szakcsoportok nemcsak több mint százezer földművesre tehető tartozó egyénnek nyújtottak boldogulást, hanem hozzájárultak ahhoz, hogy a szövetkezeti bérletársadalom gazdaságilag is megerősödött réteget jelent az országban.

Mikor jogszerezés az uthasználat és mikor csak átjárás?

A falusi életnek egy igen gyakori és fontos kérdése ügyében hozott a Kuria országos jelentőségű határozatot. Azt kellett a legfelsőbb bíróságnak eldönteni, hogyha egy magánutató 32 évet meghaladó időt át használ, jogot — amint a törvény szavai mondják: *utolsóalmi jogot* — nyernek-e az illetők arra nézve, hogy az uton továbbra is háborítatlan közlekedhessenek?

A tényállás a következő: F. I. nagykörösi birtokos tanyája be van ékelve szomszédai földje közé, akik esős időben, amikor az ő birtokukhoz vezető dűlőt nehezen volt járható, az F. tanyáján átvezető magánuton hajtattak keresztül. F. több ízben tiltakozott az átjárás ellen, majd beperelte kilenc szomszédját. Azt kérte a bíróságtól, mondja ki, hogy az ő tanyáján átvezető magánut egyedül és kizárólag az ő tulajdona, tehát az ő tiltakozása ellenére senkinek sincs joga azon közlekedni. A perbevont földművesek azzal védekeztek, hogy ők, mint más környékbeli birtokosok, de még elődeik is, 32 évet meghaladó időt át használták az utat és így elbirtoklás következtében megszerezték a jogot annak további használatára; ezenkívül F. I. tudomásával javították is az utat.

A Kuria ítéletében kimondta, hogy a kérdéses ut kizárólagosan F. I. tulajdonát képezi és hogy az alperes földművesek nem szerezték meg az ut használatának a jogát.

Az ítélet indoklása azt mondja, hogy valamely ut elbirtoklás útján való megszerzésének alapfeltétele az, hogy a birtoklás 32 évet meghaladó időt át jogképpen gyakoroltassék. Az alperes földművesek és más környékbeliek azonban az F. ingatlan átvezető magánuton 32 évet meghaladó idő óta csak esős időben köz-

lekedtek, amely eljárásuk szomszédai szívessegen és elnézésen alapult és így, tekintettel arra, hogy a földműveseknek ingatlanaihoz rendes közlekedési útjuk volt, nem azért használták F. magánutját, hogy arra jogot szerezenek, sem pedig azért, mert földjeiket másképp nem tudták megközelíteni, hanem csupán kényelmi szempontból, ami tehát nem volt más, mint időközönként tilalmazás dacára igénybevert puszta átjárás.

A belterjes baromfigazdálkodásról

Polonyi Manó könyve

Nagyfontosságú könyv jelent meg a Magyar Parlami Baromfiakat Nemesítő Országos Szindikátusa érdeklési testületének kiadásában. A könyv, amelyet Polonyi Manó írt s amelynek címe „Belterjes baromfigazdálkodásunk általánosítása, mennyiségi és minőségi többtermelésének észszerű felhasználása és tökéletesítése négyéves munkaterv keretében” a nemesített fehér, sárga, fogolyszínű és kendermagos magyar tyúkfiatjak kitenyészésének és baromfigazdálkodásunk tökéletesítésének módjait ismerteti tizenegy fejezetben. A kitűnően megírt szakmunka igen helyesen rámutat arra, hogy az ország baromfiállományának 91.8 százaléka a 100 holdon aluli kisgazdák kezében van és így a legnagyobb földművelő lakosság élet-színvonalának emelése, vásárlóképeségének tökéletesítésétől. A kitűnő könyvecske az érdeklődők számára könnyen hozzáférhető, minthogy a kiadó érdeklési testület minden komoly érdeklődőnek díjtanul megküldi. A cím: A Magyar Parlami Baromfiakat Nemesítő Országos Szindikátusa érdeklési testülete, Budapest 72. Postafiók 22.

ANGORASZÖVETÉSÉG

Mint azt külön körlevelünkben közöltük, az „Angora” Tenyésztő, Feldolgozó- és Értékesítő-Szövetkezet megkezdte munkáját és július 10—17, között megtartotta az első gyapju-átvételt. A beérkezett küldemények súly és minőség szerinti osztályozása, vagyis az ellenőrző átvétel most ért véget, az előlegek kifizetését a Szövetkezet megkezdte és 1—2 napon belül azt mindenki kézhez is kapja, addig is, amíg a végleges elszámolás megtörténhet.

A Szövetkezet megkezdett munkáját most már a jövőben rendszeresen folytatja és az összes tudnivalókról, így az újabb átvételi időpontról, stb. a Szövetkezet minden tagja mindenkör értesítést kap.

Beltrahozások a magyaróvári gazdasági akadémiára

Az új tanévre az előjegyzések a gazdasági akadémiákon megkezdődtek, a beiratások szeptember 1-ével kezdődnek. Rendes hallgatóul középfokú, felső kereskedelmi, illetve felső mezőgazdasági iskolai érettségi bizonyítvánnyal, vagy középfokú gazdasági tanintézetű képesítő bizonyítvánnyal rendelkezők vétetnek fel. A gazdasági akadémiák oklevéllel rendelkezők két félév hallgatása és az előírt kollokviumok és szigorlatok letétele után szerezhetik meg a Műegyetem négyéves mezőgazdasági osztályának az oklevelét. Az akadémiák konviktusában igen mérsékelt áru lakás és élelmezés áll rendelkezésre. A konviktusban való elhelyezés már az előjegyzés akalmával kell kérni. Kiváratra az akadémiák igazgatósága díjtalanul küld részletes tájékoztatót.

Dohánytermelési előlegek

A M. Kir. Dohányjövédéki Központ igazgatósága a folyó évi termelési évre a rendes holdpénzösszeget és empedőszert és dohánytál tőnyel beütellett terület minden kat. holdja után 30 pengőben, a zsinórfevétel összegét pedig a zsinórfevétel alapján előirányozott minden mértékű száraz dohánytál után 5 pengőben állapította meg. Azok a termelők, akik rendkívüli vagy rendkívüli kivételes holdpénzösszeget részesültek, sem rendes holdpénz, sem zsinórfevételre igényt nem tarthatnak.

A méz állami márkázásának díja

A méz márkázásáról szóló kormányrendelet előírja, hogy az állami ellenőrzőjegy alkalmazásáért és használatáért fizetendő díjakat a földművelésügyi miniszter külön rendelettel állapítja meg. Stranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter most kiadott rendelete szerint a méz állami ellenőrzőjegyének kizsálgatásáért, ha a mézrel telet edény ötven kilós, 80 fillér, ha 25 kilós, 40 fillér, ha 10 kilós, 16 fillér, ha két kilós, 3.2 fillér, ha egy kilós, 1.00 fillér, ha félkilós, 0.4 fillér fizetendő.

A rendelet kimondja, hogy az állami ellenőrzőjegy használatával kapcsolatos minták visszatartásáért külön díjat nem lehet felszámítani.

Jó hangszeren játszani a legzavohiból. Elsőfranzuz igazán előző Romány országos hírv. hangszertelepnő vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kéjjen díjmentes, 51. számú árvezeték.

Arany-ezüst beváltás

A legmagasabb napi áron: Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél, Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

KIS VASÁRNAP

Aranyharang

Sok, sok esztendővel ezelőtt, még a harcos nagy időben, híres Göcsölj-szágban, ott is éppen Torma fölött egy kienctornyú nagyságos vár büszkélkedett. A vár urának, a gazdag és hatalmas Thorma vitéznek mindene megvolt, csak amit éppen legjobban szeretett volna, gyermekkel nem áldotta meg a sors. Egyszer Thorma vitéz felesége, hogy, hogy nem, azt álmodta, hogy gyermeke született, még pedig egy leányrágzemű, vadiklámen-dereku, napsugárhajú kis lyánya. S mert, hogy mindig fiút szeretett volna, igen megbosszandótt álman. Hát még mikor a vár legidősebb asszonya, egy százesztendő anyó, azt jósolta, hogy az álom valóra válik. Dühében így kiáltott fel:

— Ha nem fiam születik, már elve is a sárkánynak adom!

S csodák csodája, azon nyomban megjelen a sárkány. A szeleverdül asszony nagy felindultságban mit tett, mit nem, elérte lányát a sárkánynak.

Nem sok idő múlva, egy aranyküllős reggelen, megszületett a kis Imetke, mert így született, ezzel a névvel. De mikor az anyja meglátta, milyen szem-nem-látta szép kis magzattal áldotta meg a jó Sors, igen nagyon megszerette a kis főnényt. De mi történt? Ahg, hogy szivere ölelte az újszülöttet, kéknyelvű kishűben megállt előtte a sárkány. S amint kinyitotta szőnyű karmait a kislány után, szegény asszony azon nyomban meghőtt. Abban a szempillantásban lépett be a terembe Thorma vitéz, hogy lássa kislányát. Heves tusa kerekedett közöttük és a sárkány között a kislányért. Végre is a sárkány lett a vertes. Három fejt otthagya, vérben elmenekült.

Thorma vitéz meg, hogy megőrizze egyetlen lányát, becsukta a vár kilencedik, legnagyobb tornyába. Telt múlt az idő. Imetke iperedett, nőtt, születt, míg végre is inkább lehetett a napra tekinteni, mint red.

Hanem egy napon ellenség fogta körül a várat. Többen voltak, mint reggeltében a fa. Nem érte be az ég aljáig, aki látni akarta őket. Az ellenség nem sokáig tévovázott, ostrom alá vette Thorma-várat. Imetke maga is kardot kötött és úgy állt a bástyákon bátran, férfimódon. Mindenütt ott volt, ahol bajlott a harc. Biztatott, bátorított, sebes kötözött, csatázott. Érte tán a pokolnak is neki rohantak volna a várvédő vitézek.

De halga csak, mi történt. Az ostromlók veszere, a hét-lófaras basa, amint meglátta Imetkét a vár fokán, menten beléseretett. Követet is menesztett Thorma-vár urához, hogy ha neki adja a lányt, feladja az ostromot és elvonul a vár alól. S ha nem teljesítik kérését, akkor követ-kövön nem hagy és nem lesz irlalom senki emberfának. Thorma-vár ura meghökent a kérésre. Mit csináljon? Hát nyomban elhívatva a százesztendő anyót és elpanaszolta neki a dolgot.

— No anyó, mit látsz a jövődök könyvében? Mit tegyünk?

— Hát nem mást, — mondotta a vén, — mint a vár aranyharangját éjten éjjel belédobadot a Kerká vizére. Ezzel meg lesz mentve minden.

Thorma vitéz megköszönte a tanácsot és elküldte a vén javasszonyt. Egyedül maradt. Meghánytá-vettele a dolgot. Minden vagyonba abba a hímzésás aranyharangba volt ütvte. Most ő odaadja mindenét? Lyányt foghat meg adának, de annyi aranyt hol vegyen? Nem, nem. Nem dobhatja be a Kerkába a harangot. Inkább odaadja Imetkét. Elvégre is nem lesz rossz dolga a hét-lófaras barátjának.

És immár azt mondotta a követnek, hogy holnap, mikor a nap aranyvirága kivirít Kandikó hegy felett, jöhetnek a lyányért. Odaadja.

— De uramfia, mi történt? Nem küldöben, mint a mesében! Mikor az éjszaka nagy fekete száját kinyitotta, Imetke őrlizetnülü hagvott ágya mellett meglelent a sárkány és azon módon, alva, szépen elvitte Imetkét a sárkányok emberzem-nem-látta országába.

Másnap pedig, alig küllözött ki a nap a mályvaszáni hegyek mögött, már jött is a fényes követség Imetkéért. De hiába jöttek. Az egész várnép keresete, kutatta a basa szép menyasszonyát, nem volt az sehol, nem volt az sehol. . . .

Mikor a basa megutotta a dolgot, ökteken haragra gerjedt. Megátkozta a várat, annak népét, urát, kezdetét és végét:

— Engem nem csaptok be hitvány gyaurok! — kiáltozta eszeveszetten. — Ha eidngatátok előlém, hát megkeresem. De Allah legyen irlgalmas mindenkinek! Az egész török tábor fel volt dühödve: — Micsoda, hogy a mi nagy basánkat így meg lehet csufolni egy hitetlennek. No megálljatok!

És valóban. Hiába volt minden vitézség. A vár elesett. Az ellenség senkit sem kímélt. Kő és romhalmas volt a vár és a romok felett a jó vitézek sebben, vérben, holtan.

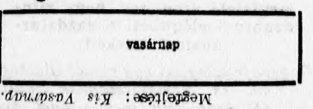
De hiába volt minden. A várkiszasszony csak nem került elő. A basa, mikor látta, hogy immár seholsem keresheti Imetkét, elküldötte katonáit és ő lerogyott a romokra és sírván-síratotta elvesztett boldogságát, életének elgurult, legrágább gyöngyét.

Az aranyharangos nagy torony pedig harangostól együtt beledült a Kerkába. Ott kolompól néha viharos éjjeleken.

Azt mondják ilyenkor a göcsöliek: Halga, esendítik a várkiszasszonyt.

SZÁMADÓ ERNŐ

Fejtörő:

A FALUSI OTTHON

Zöldborsó téli eltevése

A hüvelyből kifejtett gyenge zöldborsó csak néhány napig tartható el s ezért ott, ahol a kertben a család fogyasztásánál több borsó terem, célszerű a felesleget idejében konzerválni.

Eltevésre különösen a cukorborsó és velőborsó alkalmas, nagyon fontos azonban, hogy az elteendő borsó ne legyen teljesen kifejlődött, de viszont frissen szedett legyen.

A zöldborsót többféleképpen szokták elteni, úgy mint gőzben való sterilizálással, zsirban és sóban.

A gőzben való sterilizálás úgy történik, hogy a kifejtett zöldborsót szitán forró víz fölé helyezik, hogy az átáramló gőz a borsószemeket megpuhítsa. Az így megpuhított borsót aztán üvegekbe rakjuk és gyengén sós-cukros, jól kifőzött vízzel öntjük le, hogy a lé teljesen elerje. Az üvegeket légmentesen elzárva, vízzel telt fazékba állítjuk s a fazekat lefedjük, hogy a forralás alatt minél kevesebb gőz illanjon el, majd a forrás megkezdésétől számítva $\frac{3}{4}$ —1 óráig hagyjuk a vizben. Ezután az üvegeket kiszedjük, másnap azonban a gőzölést megismételjük.

A zsirban való eltevésnél úgy járunk el, hogy kevés zsíron, sós és cukor hozzáadásával, úgy pároljuk a borsót, mint amikor főzeléket készítenek belőle. Ha a borsószemek megpuhultak, forrón, tiszta üvegekbe rakjuk, a borsó tetéjére zsirt öntünk és az üvegeket légmentesen lezárjuk.

Sóoldatban úgy tesszük el a borsót, hogy először puhára főzzük, illetve gőzöljük, aztán üvegekbe rakjuk és 1 liter vízre 12 deka konyhasót számítva, az oldatot felforraljuk és ráöntjük a borsóra. Ha jól felforralt

oldattal öntjük le és légmentesen elzárjuk, a borsót gőzölni sem kell.

Ha azt akarjuk, hogy a befőzött borsó szép, élénkzöld színű legyen, öntsünk az üvegekbe literenként 5—6 kanál sponétlevet, de semmiesetre se tegyünk bele rézpént, mert az mérgezést okozhat.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Csirke paradicsommal. Négy-öt ártét paradicsomot kettőtörünk egy fél vöröshagymával és vízzel edénybe tesszük, hogy megfőjön s mikor kész, szitán át-törjük. Azalatt két kis husos csirkét zsirban megpárolunk petrezselyemzöldjével; mikor a csirke puha, meghintjük két kanál liszttel, ráöntjük a paradicsom levét, hagyjuk jól felforrni, sőt tejből és kevés cukrot adunk bele.

Paprikasaláta. Gyenge, nagy zöldpaprikákat sós vízben megfőzünk, egyszerű felforralás mellett, metélre vágjuk s ecettel, olajjal elkészítjük, néhány órával az étkész előtt.

Turógombóc. Egy tányér friss turót asztalkendőbe téve, kicsavarjuk a savóját. Kevés zsirt elkavarunk hat tojással, adunk hozzá 16 kg lisztet, kevés só és a turót. Mikor jól kikevertük, gombóccal szagutunk belőle, sós vízben megfőzzük, majd tálra téve, vajjal leöntjük, amelyben zsemlyemorzát pirítottunk.

Vajaspozgácsa. Másfél liter lisztet 28 deka vajjal jól átdozognak a nyújtódeszkán és csak annyi tejből adunk hozzá, hogy jó kemény tésztát gyurhassunk belőle. A tésztából apró fánkocákat vágunk ki s azokat felvont tojással megkenve, gyorsan megsütjük.

Aranyszabályok

Az orvosi vizsgálatok szerint a vörheny, différia és vakbélgyulladás jóval gyakoribb olyan gyermekeknél, akiknek szülei is átesetek ezeken a betegségeken, sőt leggyakoribb azoknál, kiknek mind a két szülője beteg volt.

A FELTÖRT TARLÓ MIVÉLESE

A tarló feltörésének — a gyomirtás mellett — az a célja, hogy a nedvesség a talajban konzerváljuk és a talaj minőségét a vetés céljaira előkészítsük, azaz jó magágyat teremtsünk. Nagyon sok esetben az egyszerű tarlőhántással nem elégedhetünk meg, hanem kénytelenek vagyunk a hántolt tarlót tovább mivelní, hogy a feltalaj omlóss, porhanyó legyen, a feltalantó réteg az altalajhoz kötődjön. A tarlőhántás további mivélése, fogasalt történhetik akkor, ha mélyen hántoltuk fel a tarlót és így a nagyton nyitott barázdákat megszüntetjük vagy pedig akkor, ha a hántás — ellenkezőleg — nagyon felületes volt s

így hántatlan területek is maradtak ott, hol a föld nem vette be az ékét. Ez utóbbi esetben a fogas pótolja az éke mulasztását, azaz porhanyítja a hántatlanul maradt talajfelületet.

Még több esetben kell a tarlőhántást hengereléssel kiegészíteni. A tarlőhántás következtében ugyanis legtöbbször rögs, üreges lesz a talaj felső része. A rögs gyorsan kiszáradnak, a bennük lévő növényi tápanyagok megfogyatkoznak. Így a talaj érelődése elmarad. A kedvezőtlen helyzetet segít a henger. Attól ne tartunk, hogy a hengerezés ebben az esetben a hajszálcsővésség visszaállítására is a talaj kiszáradására vezetne. A hántolt tarló földje mindig rögsösebb, minthogy ettől, azaz a ta-

lajréteg összenyomásától tartani kellene.

Előnyös a hántolt tarló hengerezése azért is, mert így a gyommagvak hamarabb kelnek ki, tehát a következő szántással a gyomirtást tökéletesebben végezhettük.

A tarlőhántást követő harmadik-negyedik héten feltétlenül előnyös lesz nehéz fogással a szántóföldet megfogasolni vagy megtárcászni, hogy a már ekkorra megtömődött feltalajt megkizsuktsuk és a kikelt gyomokat a talajból kitejük. Ezt a fogasolást négyhetenként meg kell ismételní a vetőszántás idejének elérkezéig.

A LÓKAPA

Többször utaltunk arra, hogy a termés csökkentésének legfőbb tényezői és így a gazda legnagyobb ellenségei a gyomok, melyek nagyon sok vizet és növényi tápanyagot vonnak el termelt növényeink elől. A gyomirtás leghatásosabb eszköze a kapát jelöltük meg. De nem lehet tagadni, hogy a kézi kapa igen nagy munkát igényel, fáradságot okozó és szaporánlan eszköz. De szerencsére, a modern technika itt is segítségére siet a gazdának, az ugynevezett fogatos kapák vagy lókapák útján. A lókapát lóval, öszvérrrel, számmarral, sőt egyes járomba fogott szarvasmarhával is vontathatjuk. Munkája gyors, így olcsó és mégis jó. Készítenek mélyenjáró lókapákat, melyek különösen a burgyonyaközök megmunkálása és töltögetése útján tesznek jó szolgálatot. A kukorica mivéléseére készült lókapák már sima mivélést végeznek, de emellett alapon kiirtják még a szivós gyökérezeti gyomokat is, mint amelyen a tarack vagy az acat. A répakapák csak felületet, sekély, ugynevezett saraboló munkát végeznek.

A lókapák azonban nemcsak a szoros értelemben vett kapásnövények ápolásával használhatók fel, hanem minden olyan esetben, mikor a talajt erősebb gyom lepi el, melyet már a nehéz vasboronra nem képes kiirtani. Ilyen esetben a nagyobb gazdaságok a tárcás boronát vagy rugós kultivátorokat veszik igénybe, melyeknek vontatásához azonban négyesfogat kell. A kiszagda ugyzeneven célt kivéssel földjén lókapa igénybevételével is elérí.

MILYEN JUHOKAT TENYÉSSZÜNK?

Hajdanában, hazánk területén az uradalmak merinó, a kiszagdad cigája-és rackafajtájú juhokat tenyészítették. De ma már a kiszagdad is tudják, hogy a cigáják és rackák évente csak feleannyi (2—2,5 kg.) zsíros gyapjut adnak, mint a merinók s ezért a leggyengébb homokvidékektől eltekintve, mindennél a merinó terjedt el. Még a Duna-Tiszaközének legdélőbb részében találunk cigajatenyészeteket, a Hortobágy vidékén pedig pár ezer rackát, de másutt a merinó az uralkodó.

A merinónak is több válfaja van. A legfinomabb posztógyapjas merinók gyapjuterme nem kelendő, azért már az uradalmak is felhagynak vele. Legbecesebb az ugynevezett fésűs merinógyapju, melynek főjellemzője az, hogy a lenyirt fűrtök legalább 6 centiméter hosszúságot érnek el. Minél rövidebbek a fűrtök, annál kevesebbet fizetnek a bunda 1—1 kilogrammjáért. Így kevesebbet ér a 4—5 centiméteres fésűlhető szövetgyapju és még kevesebbet a 4 cm-nél rövidebb szövetgyapju. Ha például a 30% tisztaságú, a finomságú fésűs-gyapju ára 171 fillér, akkor az ugyanazon tisztaságú és finomságú fésűlhető szövetgyapjué 157 fillér, az azonos minőségű szövetgyapjué pedig 140 fillér.

Sajnos, még nagyon sok juhtenyésztő tart — különösen a Dunántúlon — szövetgyapjas merinót és saját érdekükben cselekszenek, ha fésűsösköz vásárlásával juhászokat fésűsmerinóvá alakítják át.

Julius hó

31 VASÁRNAP

Loy. Ignác, Oszkár

Augusztus

1 HÉTFŐ

Vasas Péter

2 KEDD

Lid. Alfonz, Lehel

3 SZERDA

István, Hermina

4 CSÜTÖRTÖK

Domonkos

5 PÉNTEK

Havas B. A., Oszwald

6 SZOMBAT

Urszínvárt., Berta

A nappal tartama aug. 6-án 14 óra 45 perc; a hét folyamán 19 percel fogy.
A hold fényváltozása: Első negyed 3-án.

Weis István dr. kitüntetése

A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Weis István dr.-nak, az Országos Társadalombiztosító Intézet nyugalmazott vezérigazgatójának a miniszteri osztályfőnöki címet és jellegét adományozta.

Weis István dr. magas kitüntetése a Falu-Gazdaszövetség tagjai sorában is osztatlan örömet kelt, mert köztudomású, hogy mint a Falu-Gazdaszövetség volt igazgatója a multiban, s mint a Szövetség elnöki tanácsának tagja, a jelenben is nagy érdeklődéssel viselkedik a falusi nép nagy kérdése, s elsősorban szociális problémái iránt. A falvak népe tehát jóleső örömmel köszönti a kitüntetés alkalmából problémái most kitüntetett kutatóját.

Szent-Györgyi Albert a párisi egyetem diszktora. A párisi Sorbonne egyetem Szent-Györgyi Albert dr. Nobel-díjas szegedi egyetemi tanár tudományos kutató munkásságának elismerésül diszktorává választotta. A diszktorkorai avatás az év novemberében ünnepélyes külsőségek között fog megtörténni. A világ legrégibb egyetemének ez a kitüntető választása nemcsak a magyar gyakorlati tudomány megbecsülését jelenti, hanem azt a mindjohatan erősödő rokonszenvet és jóindulatot is, amely az utóbbi időkben Franciaország részéről Magyarországra iránt megnyilatkozik.

A Kereskedelmi Bank új vezetősége. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósági ülésén Weisz Fülöp, magas korára való hivatkozással, lemondott elnöki tisztségéről. Utódává Teleszky Jánost, a bank eddigi alalnokkét választották meg. A Kereskedelmi Bank végrehajtóbizottságának Chorin Ferenc lett az elnöke, a bank vezérigazgatói állására pedig Lamotte Károlyt, Budapesti alpolgármestert hívták meg, akinek pénzügyi felkészültségével sikerült a főváros háztartását rendbehozni.

Révész Imrét jelölték a tisztult református püspökségre. A tisztult református egyházkerület közgyűlése, a Maklary Károly püspök halálával megüresedett püspöki székére Révész Imre egyetemi tanárt jelölte. A jelölés egyhangú volt. Már lépések történtek az iránt is, hogy az új püspököt a választás után valamelyik debreceni kálvinista egyházközség lelkipásztorává hívják meg. A megválasztás után tartják a debreceni kollégium négyzázados jubileumát, amelynek előkészítésében és vezetésében az új püspöknek fontos szerepe van.

A kormány biztosította a gabonafeleslegek értékesítését

Teleky Mihály gróf földművelésügyi államtitkár a vetésjelentés kiadása után nyilatkozott az idei termés értékesítésének biztosításáról.

Kijelentette, hogy a termés minősége kiválóan ígérkezik és az értékesítés ügyében tartott tanácskozások már befejeződtek.

— Teljes mértékben biztosítva lesz — mondotta — gabonafeleslegünk értékesítése, megfelelő áron úgy, hogy mindenben kielégítheti a gazdátársadalom érdekeit.

Gabonafeleslegünk egy részét Olaszországnak és Németországnak szállítjuk, de jelentékeny mennyiséget tu-

dunk exküringban is más külföldi piacra juttatni.

Elmondotta az államtitkár, hogy egyéb szemes termények, a cukorrépa és a burgonya termése is igen jó kilátásokkal biztatnak. A kedvező terméskilátás emeli a gazdák vásárló képességét, javítja a népelemezést és erősíti az általános gazdasági helyzetet. A jó termés az állatállomány helyzetét is javítja. Bár az állatárakban az utóbbi időben csökkenés volt, a közeljövőben emelkedésre lehet számítani. A borárok már megszűrlendültek és valószínűleg javulni fognak. A gabona tartalékolásánál a földművelésügyi kormányzat az előre nem látható helyzetekre való tekintettel járt el.

Kinevezések. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére kinevezte az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet vezérigazgatójává Blaske Lajos dr. miniszteri tanácsos, igazgatóigazgató: az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet fogalmazási tisztviselőnek létszámában Bartha Miklós dr. t. a. igazgató; számviteli tisztviselő létszámában Sehr Jenő számvérősi I. osztályú főtanácsos címmel és jelleggel felruházott miniszteri számvérősi II. osztályú főtanácsos országos mezőgazdasági biztosító intézeti I. osztályú főszámtanácsos.

Ünnepi vonatok Szegedre. A MÁV igazgatósága legalább 500 utas jelentkezőse esetén ünnepi vonatot indít Szegedre Budapestről és a budapest-szegedi vonalról július 31-én, augusztus 1., 2. és 4-én.

A Mercury is átrepült az óceán. Megint egy repülő rekord. S megint amerikai. S ísmét az óceánon át. Már meg sem írják a pilóta nevét. Elég a gépé. Meg, hogy milyen gyártmány. És hogy mennyi postát és árut vitt magával. Ezúttal öt tonnát. S hogy mennyi idő alatt tette meg az utat. 30 1/2 tengeri mérföldt 22 óra 31 perc alatt. Megdöbbentő minden eddigi eredményt. Filmporotörök és fanyképekzések várakoztak rá, ahogy Newyorkba érkezett. A hajók szórni bugtak. Jó üzlet lesz. Mert az a fontos most, nem a tegnapi siker s a pilóta neve. A gyorsaság a fontos, hogy a megrendelés dőljön a milliárdos vállalatok kasszájába. Egy-két emberéget semmi. — az óceán már Hehuba. Néhány nap és ismét új rekord születik.

Egy pengő híján 200.000 pengő pénzbüntetés. A győri törvényszék Reichemberger Dezső budapesti sofőrt, aki egy mársa szacharint akart autójával Ausztriából Magyarországra csempészni, 199.000 pengő pénzbüntetésre ítélte, amely 100 pengőnként egynapi fogházra változtathatót. Reichembergernek tehát 1990 napig, majdnem öt és félig kell lennie ezt a büntetést.

Elkészt szerelmeslét. Negyven esztendővel ezelőtt egy brémai fiatalember szerelmeslétet írt fiatal és rugyozóan szép leányismerősének, akinek a levélben meg is kérte a kezét. A leány közben elköltözött és többször is változtatta lakását. A levelet nem kapta meg, persze a brémai fiatalember sem kapott választ házassági ajánlatára. Ami azonban késik, az nem mulik. A levél nem vészett el; a napokban, negyven esztendő múltán kézbesítették Karacsony R. M. asszonynak, aki közben férjhezment, — persze nem a brémai fiatalemberhez — övezegye is lett és most olvasta csak el a szerelemről lángoló, megfakult írású szerelmeslevelet, amely a békésnek verőfényes napjait, a világháború vérszavát, valamint a háború utáni évek változásait a postabívatokok rekeszeiben tártotta el, hogy negyven esztendő múltán tegyen hitet egy ifjú régi szerelméről és akkori nagy elhatározásáról.

Súlyos autóbüszserenéselenség. Káoszforduló közelében egy zsúfolt autóbüsz nagy sebességgel haladva felborult. Az utasok közül Boár Sándor, volt papirgyári igazgató, Mosonai Béla áptész, Szatyni Dénes hentes és Kuhajda József négy díjazásnyesen megértek. Azon kívül tíz utas sebesült nagy súlyosan.

Robbanás egy pesti vendéglő rakárában. Július 23-án, este a Nyugati-pályaudvarral szemben lévő Ilkovi- vendéglő tulajdonosa, Ilkovits Miksa és Lampel Izidor autófúvarozó egy üres benzintartályt vizsgáltak, van-e még benne benzín. Egyikük öngyújtót lobbantott lángra, ennek lángjától azonban meggyült és felrobbant az üres tartályban felgyült benzinzag. A robbanás Ilkovitsot súlyosabban, Lampelt könnyebben megsebesítette.

Borzalmas vérbösszu. Borzalmas vérbösszu ügyében folytatnak nyomozást a boszniai hatóságok. Aden Rujovic muzulmán legény beleszeretett fiatal sógor-nőjébe. Az asszony nem fogadta udvarlását, mire a szerelmes legény fejével agyonütötte. A családi tanács, amelyen a gyilkos édesanyja elmélt, halálra ítélte a gyilkost és arra kötelezte a gyászoló férjét, hogy az elítélten, saját felelősséggel maga hajtja végre a halálos ítéletet. Néhány óra múlva megtörtént a rettenetes vérbösszu. A férfi testvére rohant, lökést borotválva dobta, majd a szó igazi értelmében lefejezte a gyilkost. A csendőrség a családi tanács összes tagjait letartóztatta.

Gyújtott a cséplőgép — elégett a termés. A Székesfehérvár közelében lévő Ősi községben, a székesfehérvári püspökség birtokán, cséplés közben kigyulladt az egyik cséplőgép. A tűz terjedését meggátolni nem lehetett. Csakhamar lángbaborultak az asztalok és a második cséplőgép is. Mindkét cséplőgép és a hatalmas mennyiségű gabona elégett. A kár meghaladja a 30.000 pengőt. A vizsgálat megindult.

Tűzvész Császár községben. A komárommegyei Császár község alvágott tűzvész pusztította el. Az alvágott kigyulladt egy gazdasági épület, amelyben nagy mennyiségben felhalmozott gabona és takarmánymű volt. A széljárás is erős volt és a nagy szárazságban a zsaratások egymásután gyújtották fel a szomszédos szalmatűz, szupfedes házakat. A község alvágott, ahol a cigányok lakóháza vannak, a városkákas ugyszóvan tövén elhamvasztotta a házakat. A cigánytelepi épületek egymásután lángrolbantak és tulajdonosaik minden igyekezte hiábavalóan bizonyult a tűz megfékezésére. A községi, valamint a szomszédos helységek tűzörsége együttes munkája csupán arra szorítkozhatott, hogy mezközüljelezzék a tűz elhárapódását a község belsejé felé. Husz ház lett a lángok martalékává. A kár tizenháromezer pengő. Ezelőre nem sikerült megállapítani a tűz keletkezésének okát. A vizsgálat folytatásban van.

Halálos aratási mulatság. Apostagon vasárnap, július 24-én aratási mulatságot rendeztek. Mulatság közben Köles István 24 éves legény egy leány miatt összeszólokozott Sütös Ferenc nevű barátjával. Hamarosan előkerültek a bicskák, valaki leverte a lámpát és általános verekedés kezdődött. A verekedésnek a csendőrök vetették végét, ekkorra azonban többen súlyosan megsebesültek. Sütös behalt sérülésébe, Köles Istvánt, Girák Mihályt és Réti Andrást kórházba vitték. A vizsgálat folyik.

Krokodilus a Tiszában. Ne tessék megijedni! Elég ijedelmet álltak már ki a szobánforgó hulló miatt derék cseh szomszédaink, akik tudvalóvan annakidején, amikor a jótulajdonosok sorában a batorságot osztoztak, elfelejtették jelentkezni. Az történt ugyanis, hogy valahol, a legfeljebb Tiszán a híres-neves Batagyáros által készített Játék-krokodilus usztattak a gyerekek a vízben. A víz elkapta a gummilálatot és sodorta lefelé a Tiszán. Faluról-falura szállt a rémhír, hogy egy cirkuszi krokodilus veszélyeztetel a cseh lakosság létszámát; az asszonyok nem mertek a folyóban mosni, a férfiak nem hajtották a jószágokat a víz mellé, hanem még a tájékat is elkerülték a Tiszán. A nagy riadalmat csak nagynehezen sikerült a hatóságoknak eloszlatniok: kihirdették, hogy csak egy kifeszett gumiszőnyeg okozta a nagy riadalmat.

Agyonszurt a rendőr egy bicskázó részegét. Budapest Angyalföld nevű részében július 26-án, reggel egy kocsmában egy háromtagú részeg társaság összeszólokozott a kocsmárosal, mert az megtagadta a további italkiszolgáltatást. A vendéglős rendőr hívott, a részeg emberek azonban bicskákkal támadtak a rendőre, aki szorult helyzetében kardot rántott. A verekedők egyike, Hus János 38 éves halász valósággal beleszaladt a rendőr kardjába. A kard a duhajkodó embernek a szívet járta át, nyomban meghalt. Hus két társát és még több egyént, akik a közönséget a rendőr ellen lázították, előlították a rendőrségre.

Ez aztán étvagy. Tízszázötvenre községben rendkívül érdekes versenyt rendezett három zaddalagény. A verseny feltetele: ki tud közülük legtöbb ételt elfogyasztani és a legtöbb ételt meginni. A győztes Kiss P. Imre 27 óra zadda lett, aki mástól több kenyeret, 50 deka kolbászt, 20 deka szalonát és 20 tojásból készült rántottát evett meg, a menüt pedig ötvenkét deci borral locsolta le. Kiss P. Imrét a verseny után orvosi elősegélyben kellett részesíteni.

Lezuhant egy repülőgép — 14 halott. A lengyel légitörzvényi társaság, a LOT, Varsó és Bukarest között közlekedő menetrendszerű repülőgépe július 22-én délután a bukovinai Stulpicani község közelében egy sziklatömbbe ütközött és lezuhant. A repülőgépben ülő tíz utas és négyfőnyi személyzet szörnyenhalt. Ezelőre annyit lehetett megállapítani, hogy egy japán pilóta vezette és az utasok között volt a csernovici repülőter parancsnoka is.

Leégett egy major gazdasági épületei a pipa tüztől. Kemenesszentpéter határában az egyik majorban kigyulladt és leégett egy 70 méter hosszú istálló, melyben nyolc szarvasmarha bennégett. Ezenkívül harminc ló porráégett. A kár több ezer pengő. A tüzet az okozta, hogy az egyik béres kabátja zsebében hagyta égő pipáját. A pipa tüztől meggyulladt a béres kabátja és pillanatok alatt kigyulladt az istállóban lévő szalma is.

Sokat dohányzunk

A Dohányjövédék központi igazgatósága kimutatást készített arról, hogy mennyit füstölünk el 1937 július 1-től 1938 június 30-ig. A jelentésből kiviláglik, hogy a fogyasztás 7.2 millió pengővel haladja meg az előző év forgalmát.

Vannak buzgó statisztikusok, akik a dohányzás szenvedélyének kielégítésében a folyton ingadozó gazdasági helyzet viszatüközését látják. Mások ezt az öröndetes forgalomemelkedést a dohánytozásokdekek roszalmának tudják be. Akadnak rosszabbú emberek, akik a szép nem dohányzásai előretörésének tulajdonítják az egész különbséget.

Valakinek igaza van. Vagy talán senkinek. Pipafüst az egész okoskodás. Annyi igaz csak belőle, hogy sokat dohányozunk. Többet, mint azelőtt. Hogy örömlünkben-e, vagy bánatunkban, azt se lehet eldönteni. Mind a kettőben. S hogy az államnak van haszna belőle? — kell nekik! Nem irigyeljük. Ha kell, — vele is elszívjuk a békepapat...

Rövid
történet

MÁTÉ VÖLEGÉNY LESZ

IRTA: RÁTHONYI JÁNOS

Balog Máté átlépte már a huszadik évet és akkora kackiás bajszot növesztett, hogy csodájára járhattak az összes környékbeli rendőrök. Férfinak érezte magát, akinek bizonyos kötelességei vannak külsejével szemben. Melőcségtelenen járt, nyugodtan és nem loholt már hanyatt-homlok a nők után. Sőt, hogy gíggadságát bizonyítsa, menyasszony után is nézett.

Borbálának hívták a leányt. Magas volt, erős, derék teremtés. Szája piros, csókteremtett. Haja dus, szőke, mint a napfény. Arca pirosposzgrás, akár a téli alma. Máté fülig szerelmes volt belé és a szerelem csodákat művelt vele. Azelőtt? Azelőtt két értelmes mondatot sem tudott papírra vetni, most pedig verseket írt. A nagyobb hatás kedvéért meg is zenésítette őket.

Minden délután elment a leányhoz, lekönyökölt az asztalra és busan, szerelmesen énekelte őket. Kétségbeesetten ordította verseit, mert hallása nem volt, de hangja olyan erős és terjedelmes, hogy kiszakadt a dobhártyája, kinek közelről a fülebe jutott.

No és Borbála apja, a nyugdíjas végrehajtó — szerencsére — süket volt, mint a hal. A danászás közben kömozdulatlanul ült és újságot olvasott. Borbálát pedig a rettenetes hangorkán kiszorította a konyhába. Onnan hallgatta a hangos, verseszedett, zenés sóvárgást, megfogatlan, elérzékenyülve. De nem ezek a szerelmes versek puhították meg igazán Borbálát, hanem az, hogy egy szép napon Máté azzal állított be, hogy ő birtokos.

— Azért nem szóltam erről, mert meg akartam bizonyosodni, hogy úgy kellet-e neked, ahogy vagyok, szegényen. De most már látom, nem tudsz nélkülüm élni, megmondom, hogy van egy pár holdacska.

— Egy pár holdacska? . . . Menyőny?

— Kétezer.
A család szédült, ámultak, bámultak és azonnal fiuknak fogadták Mátét. Borbála mindenki szemeláttára szájon csokolta, hogy tanui legyenek. S ettől a naptól kezdve, úgy tartották Mátét, mintha kiskirály lenne, finom ételeken, italokon, jó finom, illatos dohányon. Ő lett az én házbán.

Nagy ebédek után például egyszerűen ledőlhethet a diványra, amelyen azelőtt Borbála apja pihenté ki az evés fáradságait. Apa addig egy székből szunyókált. Kopasz, süket feje mindig le akart fordulni a nyakáról. A többiek pedig lábujjhegyen jártak, zajtalanul és sulytalanul, mint a testetlen lények, csak hogy fel ne ébressék a birtokost, aki el fogja venni a lányukat.

Borbála-határtalanul boldog volt. Fűnek, fának elmesélte szerencséjét. Már az egész környék tudta, hogy birtokos a völegénye. Drága szép ruhákat csináltatott s Máté kivánságára szőke haját bronzvöröse festette.

— És elkezdett angolul tanulni.
— Tanulj, fiam valami nyelvet, — mondogatta Máté — mondjuk, tanuld az angolt . . .

— Tanuljak? Minek?
— Minek? No, hallod . . . Angliában az utolsó cseléd is tud angolul, hát akkor az én feleségem! . . .

Máté egy hónap alatt alaposan meghízott. Arca gíggombolyodott, ruhái szűkek lettek, majd kirepedtek. Előfordult az is, hogy ebéd után mozdulatlanul, cigarettázva ült az asztalnál és két gombja egyszerre pattant le a mellényéről.

S miközben Máté ilyen jó egészségek örvendett, Borbála bátyja mindig rosszabbul festett. Mostoha lett a sorsa a családban. A legsoványabb falatokat kapta, a maradékok, mert a zsirosakat a család reményégre, Máté ette meg. Nándor nyurga fiatalember volt, vékony, mint egy szeg. Ruhái lötyögtek rajta, mint a madárjiszton a rongyok. Mostoha sorsa mellett még az a titkos bánat is emésztette, hogy nincs állása. Gazdász volt, de évek óta

nem tudott elhelyezkedni. Nem járt sehová, otthon ült és buslakodott, mint egy beteg veréb. Gazdász létére nem tehetett mást, minthogy babot, meg virágot ültetett cserépbe, azokat öntözte alkonyatkor.

Máté jószívű fiu volt — és megsajnálta ezt a derék, csendes fiatalembert, aki csak a legyeknek ártott, mert az ő feladata volt a lakásban agyoncsapni őket. Biztatta, hogy ne keseredjen el, sose volt úgy, hogy valahogy ne lett volna.

— Ami késik, nem mulik! — biztatógatta jelentősen.

Ekkor már törte fejét valamin, amivel elő is állott egyik nap. Titokzatosan, nagyképeden állított be, hóna alól több iv tiszta papírosra vett elő. Az egész család lélegzetét visszafojtva figyelt rá. Leült, tollat, tintát kért és Nándor fiut hívatta.

— Látod, Nándi, ezek itt tiszta papírosok.

— Azt látom, de mit kezdünk velük?

— Felírjuk rájuk, hogy mennyi földem van, abból mennyi szántó és legelő, mennyi a veteményes. Aztán, hogy mennyi az állatom, aprójószágom, marhám és lovam . . .

— Ezt pedig minek írjuk fel?

— Azért, hogy tudd, hogy mennyi minden felett leszel intéző! — mondta arcátlanul Máté.

Ennyi nagylelkűségre határtalan boldogság lepte el a családot, sirva hállalkodtak neki, ölegették, csókolgatták. Mikor a süket apja fülebe belevoltítotték a jó hírt, könnyezni kezdett, ünnepélyesen megfogta Máté dagadt fejét és homlokon csókolva, ekképp idézett a Bibliából:

— Ez az én igazi fiam, akiben nekem kedvem telik . . .

Máté szemérmesen szabadkozott, szinte félreállt az ünneplés elől.

— Csak annyit akarok mondani, — tette hozzá — hogy hat hónapig várnod kell, míg a másiknak felmondok. Apám bele is egyezett.

Ettől a pillanattól kezdve Borbála bátyja is jobban festett, nem emésztette a titkos bánat. Arca kipirosodott és lassan megjött a hangja is. Társaságba kezdett járni és mikor bemutatkozott valahol, hozzátette, hogy intéző . . .

Borbála és Máté úgy a legjobb uton volt. A nyilvános eljegyzést karácsonyra akarták megtartani. De azért mind a ketten karikagyűrűt viseltek, büszkén fitogtatta az örök szerelem arany jelképét. Eljött az ideje annak is, hogy Máté bemutassa a leányt szüleinek, de azt Máté halogatta. Azt mondta, hogy apja most lent van a birtokon, majd ha visszajön, szívesen a rendelkezésükre áll.

Egyik nap Máté rossz kedvvel, borusan jelent meg. Hallgatott szorgalmasan, mint egy birka. Látszott, hogy valami nyomja a lelkét. Ki is csikarta a kérdést: mi baja van?

— Hej, nagy az én bajom! Holnap buzám érkezik és csak egy hónap után veszi át a kereskedő. Addig tároltatni kell, ami száz pengőbe kerül . . . De megvallom őszintén, hogy pillanatnyilag most nincs pénzem . . . Nem tudom, honnan vegyem?

— Nálad a legjobb helyen van a pénz, — mondotta Borbála és a szerény aljából előhuzta a hozományra gyűjtött vagyonkát, pár száz pengőt. Mikor Máté meglátta a pénzt, felcsillant a szeme:

— Ha már kölcsönzöl, adj még ötvenet hozzá, ugyis lesz még apróbb kiadásom!

De ettől kezdve Máté nem jelentkezett a háznál. Azt hitték, beteg, várták, hogy írjon. Nem írt, nem jött. Borbála belebetegedett. Arra gondolt, hogy épp akkor csálja őt meg a völegénye, mikor kezd tudni angolul.

Nándor újra lesoványodott, újra öntözgetni kezdte a virágokat, meg a babot az ablakban és nagyoktat sóhajtott a füstbement intézőség után. Mapa a pénzt sajnálta és megfogadta, ha elcsúpi valahol a csirkefogó, orra

alól kiszakítja a bajuszát és úgy megtepázza, hogy a mentők viszik el. A papa pedig a cselekvés terére lépett, mert megtudta véletlenül, hol laknak Máték és azt is megtudta, hogy apja épp most jött meg vidékről.

Tehát diszbe vágta magát, kabátjára kitűzte háboruban szerzett bolgár keresztjét és magához vette a hallócsövet is. Elment Balog Mátéhoz. Az apa valóban otthon volt, bevezette vendégét az ebédőbe és leültette. Borbála apja kicsit megszeppent és bátorságért a Mindenhatóhoz folyamodott, mert Balog ur hatalmas, tagbaszakadt ember volt, dus fekete hajjal, összenőtt szemöldökkel. Ijesztő volt és félelmetes, mint egy óriás.

— Bocsnát uram, hogy zavarom. Először is nagyon kérem, ha szól hozzám, nyugot kiáltson, mert egy kicsit süket vagyok. Arról van szó, hogy az én igen kedves fia pénzt kért tőlünk kölcsön buzára és még nem adta meg, pedig már egy hónapja mulott el.

— Milyen buzára? — kérdezte hangosan idősb Balog.

— Hát amelyik a múlt hónapban a birtokról jött, szíves szolgálatára . . .

— Milyen birtokról?

— A fia birtokról!

— De a fiának nincsen birtoka!

— Hát akkor talán az Önéről?

— Ertsé meg, nekem sincs, én egy becsületes jégkárbecslő vagyok . . . semmi több!

Borbála apja leverve, ütődötten mászott hazafelé, a hírtelen kapott családát majd agyoncsujtotta. Otthon határtalanul a kétségbeesés. Borbála a haját tépte, anyja meg segített neki, mert ő hozta hához ezt a csirkefogót. Azonnal elköltöztek a környékre, valahová a külvárosba, ahol nem ismerte őket senki. Egy év is elmulott, míg Borbála megnyugodott és az általános családi szomorúság elült.

Máté pedig kisebb tételekben visszaküldte a pénzt. Igaz, hogy postán, de visszaküldte, mert a becsültre mindig sokat adott.

Találja ki!

Tessék gondolkodni rajta és megírni, hogy melyek azok a mai ember számára szinte nélkülözhetetlen eszközök, gépek, amelyek működésénél szerepe van a villamosáramnak. Milyen eszközökről, gépekről kellene tehát lemondania az emberiségnek, ha a villamosáram előállítását, felhasználását módját márról-holnapra elfelejtene?

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V. Báthory-u. 24.) kell beküldeni tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvényt helyesen fejtik meg, előfizetőibőlunk tagjai és előfizetési díjhátralékaik nincsen.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 34. számban tesszük közzé.

A 28-ik számban közölt Találja ki! helyes megfejtése:

Segesvár
Zenta
Eperjes
Nagyvárad
Temesvár
Igó
Szabadka
Torda
Vajdaság
Arva
Nyitra

A helységnevek kezdőbetűit felelőleg egybeolvassuk.

SZENT ISTVÁN

magyar király nevét kapjuk. A megfejtést beküldte tisztelegző előfizetőnk.

Könyvjutalmat nyert: Szilvás József, Zalaistvánud.

A jutalmat elküldöttük.

A mi költőink

Egyetlen egy percem sincsen

Egyetlen egy percem sincsen,
Hogy ne gondolnék rád,
Hogy egy édes, bus sóhajstát
Ne küldenék Hozzád.

Nincsen olyan éjszakám, hogy
Ne álmodnám Véléd,
Dalos szívem közepében
Tündöklik a képéd.

Csilíngelő kacagásod
Baldoggá tesz engem,
Imádságom, minden este
Szép neveddel kezdem.

Édes arcod mosolyog rám
Szemem, ha zárom,
Kínos érő szerelmedért
A jó Istent álmodom!

HORVÁTH JÓZSEF,
(Pusztamiske)

Magyar erények

Temetni: azt tudunk,
nagyjaink mulásán
halotti tort ülni.
De míg értünk éltek:
aldásom munkájuk
nem tudtuk becsülni.

Nem tudunk mi mást csak
hősökébe meghalni,
s csatavesztés után
más kivet számarát
nánkink abrakolni.

NAGY LAJOS (Révfülbő)

Aranyhaju szép kedvesem . . .

Páros csillag, fényes csillag,
Az én kedves pajtásom,
Az kísér el minden este
Mikor a pusztát járom.
Fényes csillag akkor is oly
Szépen ragyog fejlettem,
Amikor az aranyhaju
Szép kedvesem ölelem.

Aranyhaju szép kedvesem

Kint lakik a pusztába,
De azért én minden este
Eljárók ám hozzája.
Nincsen nála fénylőbb csillag,
Fent a csillagos égen,
A szerelem tíze ragyog
Csillagó két szemében.

HAJBA SÁNDOR (Sárbogárd)

IGAZGYÖNGYÖK

A hiuság — mint a szép színes lepke — mindig a legvirágosabb helyen terem. A nyomán csak pusztagally marad, meg üres díó.

Aki nem igyekszik tapasztalni,
nem lesz tulajdona.

Aki magán sem bír uralkodni, azt
könnyen legyűri az élet.

(Közi: Majtík Viktor Nagyköri)

Egy kis mosoly

— Friss a tojás? Nincs benne csirke?
— Jót állok érte, hogy egy csirke
sincs benne. Ez mind kapcsolódás.

A régi jó világban együtt ültek a virágok egy pesti kávéházban és ki-ki a maga szakmájáról beszélt. Volt köztük egy borágens, aki azzal kérkedett, hogy ő anélkül, hogy a bort meg csak meg is köstöm, meg tudja ítélni, hogy az melyik vidéken termett, hány fokos és hány éves.

— Ez semmi, — mondja erre egy nagy hentesárgyár képviselője, — hanem van nekem egy frankfurti kollégám, aki, ha kezbe vesz egy pár virstilt, megmondja annak a konflitsnak a számát, melybe a leudagot lá be volt joga.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

A pénz-hazaküldésről, szalonna-igénylésről és a Vasárnap-ról

Az elmúlt hetekben több munkáscsoport sürgette és panaszos levélben kérte a *Vasárnap*-nak címűkre való megindítását, elpanaszolva, hogy a lapot eddig nem kapták meg. Ennek oka az volt, hogy az illetékes német munkaügyi hatóságoktól csak most kaptunk meg néhány tucatnyi címet, amelyekre most nemcsak a *Vasárnap*-nak ezt a számát küldjük meg, hanem megküldjük az elmúlt számokból is azokat, amelyek a legfontosabb tudnivalókat tartalmazták.

Röviden dióhéjba foglaltan ennek ellenére is megismétljük a legfontosabb tudnivalókat:

1. Minden munkás — ha a férj is, a feleség is kint dolgozik, mindgyökük külön-külön — összesen 350 márkát hozhat haza kezesetéből:

havonta és fejenként mindenki 35 márkát küldhet a Német Nemzeti Bank, illetve az Országos Központi Hitelszövetkezet útján.

Fontos, hogy akkor, amikor ki-ki a munkaadónak elismervény ellenében átadja a hazaküldeni szánt pénzt, világosan és olvashatóan írja fel egy papírra saját nevét is, a címzett nevet és pontos, részletes címet is. Ilyen módon sok késést lehet elkerülni.

2. Havonta

minden munkás 5—5 kg vámmentesen Németországba szállított szalonnát vásárolhat a

Hangya németországi kirendeltségénél,

a Transdanubiánál. Címe: *Transdanubia, Berlin, Brückenallee 36. A szalonna ára kg-ként 1 márka 45 pf.* Esetleges reklamációkkal forduljon mindenki a Transdanubiához.

3. Saját érdekében

mindenki kerülje a vizsalykodást, széthúzást, vádaskodást.

A munkások legyenek bizalommal a tolmáccsal szemben, csak komoly ügyekben vegyék igénybe szivességeiket, viszont a tolmácsok legyenek megértéssel németül nem tudó magyar testvéreikkel szemben és értsék meg azt, hogy nekik kötelességük munkátestvéreiknek segítségére lenni.

Magukra vessenek azok, akik békétlenkedéseikkel eljártassák még a reményességét is annak, hogy a jövőben az illetékes tényezők segítségükre legyenek akár itthoni, akár külföldi munkaalkalom megszerzésében.

Az eddig tudomásunkra jutott egy-két sajnálatos kivételtől eltekintve, minden reményünk megvan arra, hogy a magyar munkások, mint a múltban, az idén is derekasan megállják helyüket az idegenben és ugy munkájukkal, mint erkölcsi és egymással, valamint munkaadójukkal szemben tanúsított magatartásukkal megbecsülést és elismerést szereznek maguknak a Németországban dolgozó külföldi munkások között.

kivétel más nem vonható le, ha mégis megtennék, forduljanak az Arbeitsamt-hoz; ide kell fordulni azoknak is, akiknek a pénzt eddig nem sikerült átutaltatni. Szalonna-panaszuk ügyében lépéseket tesszünk. Köszönjük mindannyiukat. — Komár László Zerbén: Levélét továbbítottuk, a levél-másolatban említett ügyet nem egészen értjük. A leghelyesebb lenne, ha a levél címzettjének a csoport tagjai együttesen írnának és megnyugtatódnak, hogy feleségét valaki otrombán és eléggé el nem ítélhető módon megrágalmazta, tehát legyen nyugodt. Az illető odahelyeztetése érdekében a munkaadónak kellene az Arbeitsamt útján lépéseket tennie. Kérjük meg őt erre. — Kisfalvi Károly, Keinsgehen: Levélét illetékes helyre továbbítottuk és remélhetően sikerül is elintézni. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a sérelmezett eset újabb igazol bennünket; számtalanszor megírjuk, hogy az itthoni címzettet nevést és a helységnevet olyan világosan és érthetően kell felírni a munkaadó részére, hogy a munkaadó a címet helyesen tudja leolvasni. A német ember fülének a magyaros, vagy szlávos nevek még szokafiatlanul hangzanak, mint nekünk a német szavak, más betűkkel is írja le a mi magán- és mássalhangzóinkat, így azután sokszor rá sem lehet ismerni a címzettet nevére és a községnevekre. Ilyenformán lett az én esetemben a Holecz névből Hölzer. Üdvözlöt. — Balla János Múdelmör: A lapot továbbra is küldjük Bécsre. — Bögre Sándor és társai, Neuen-sund; Pázmándi József, Pinnov: A lapot mi rendszeresen küldjük, az vissza nem érkezik, a leghelyesebb tehát, ha a tolmács útján az uradalmi irodájában érdeklődnek a *Vasárnap* után. Üdvözlöt. — Horváth Ferenc, Neeka: Részvételek értesültünk gyászáról; levélét továbbítottuk illetékes helyre, erre való tekintet nélkül is forduljon azonban nyomban az Arbeitsamt-hoz, amely hazajövele felől bizonyára intézkedni is fog, különösen, ha időkelet igazolja is. Kerékpárja után az adott esetben bizonyára vámat kell majd fizetnie, hogy mennyit, azt nem tudjuk előre megállapítani. — Horváth József és társai, Gutenpaaren: Nagyon kedves levélét őszinte jókívánásokkal viszonozzuk. A küldött szép verset, amelyet ugy látjuk, nagyon jól megtanult az iskolában, nem közhelytűk, mert azt amog is ismeri minden magyar ember. Irjon hozzátartozóinak, hogy a lap küldése iránt írjanak és küldjék be az előfizetési díjat; negyedére 1 pengőt. Ez a legegyszerűbb megoldás. Második kérdésére közöljük, hogy ha a felesége a jegyző urhoz fordul, bizonyára felmentik az élelki örökösödési alól. Végül felkísér, ugynevezett „minta érték nélkül” csomagban küldhetnének ugyan hazuról kalácsot, de mire odaér a csomag, elveszti eredeti ízét. Majd ha hazajönnek, otthon anyny hazait, amennyi csak tetszik, addig meg csak megköszönnek a gombócok is, amelyet odakint nagyon jól készítenek. Üdvözlöt. — Wolf Ádám, Charlottenhof: Nagy részvételt és megindultan olvastuk sorait a szerencsétlen árvákról, akik elvesztették özvegy édesanyjukat. Elismeréssel emlékezzünk meg arról a tervéről, hogy gyűjtés indít szerények számára, hisszük, hogy a kezdeményezés eredményes is lenne. Minthogy azonban sem az asszony, sem az árvák nevé, címet nem tudja megadni, így a remény is, hogy a tragikus eset csak emlékül. Üdvözlöt. — Nagy Béla és társai, Toitenwinkel: Örülünk, hogy jölmegy soruk, a legfontosabb, hogy békés egyetértésben végezzék dolgaikat, ha kisebb nézeteltérések fordulnak is elő talán; iparkodjanak ezeket elsimítani, mert a civádsok árának valamennyire megakadályozhatjuk. A lemondásokra vonatkozóan kérdezzék meg, mire történik a

levonás. Mondanunk sem kell, hogy a tolmácsnak az a kötelessége, hogy az efféle ügyekben híven eljárjon. — Varga József, Helmsdorf: Kérje meg a munkaadóját, hogy a pénzt utálja át éppen úgy, mint a többiekét. Ennek azt hisszük semmi akadálya sem lesz. — Belső István, Wilfeleinsdorf: A pénz-hazaküldés körül szórányosan előforduló nehézségek most már eloszlanak és nem lesz fennakadás. — Csepely Mihály és 18 társa, Dargun: Reklamációjuknak utána nézzünk; kár, hogy nem írták meg a címzettet nevést és címet is. — Stumpf József, Protzen: A sajnálatos esetről írott őszinte beszámolója mindenesetre enyhíti a dolog megtérsését, bár természetesen most is hangsúlyozzuk, hogy senkinek sincs joga önbíráskodásra. Figyelmeztesszünk azokat, akik akár civádsággal, akár az üzem és a munkások biztonságát előző rendelkezések semmibe vételével veszélyeztetik a magyarság jó hírét, hogy ellenük az Arbeitsamtul tesz panaszt. Reméljük, hogy a csapat minden tagja meg fogja érteni ezt és talán az a leány, aki esküvősségével életét is kockáztatta, hozzájárul majd magatartásával a jövőben ahhoz, hogy a csapatban éppen olyan békés egyetértés legyen, mint a legtöbb munkahelyen. — Kumanovits Máté, Wilhelmshof: A lapot csak az eddigi címmel küldhetjük. Üdvözlöt. — Sándor Pál és társai, Lieben: Reklamációjukat illetékes helyre továbbítottuk. Helyesen tartanók, ha maguk is, a tolmács is, különösen arra igyekezzenek, hogy a régi bizalom újra helyreálljon. Mi megérjük, hogy elkíséríti önöket a pénz-továbbítása körül tapasztalt késedelem, de azért nem szabad a tolmács iránti bizalmukat elveszteni, — elvégre ő sem tehet egyebet, mint, hogy németül elmondja kéréseiket, vagy panaszait, arra azonban már nincs módja, hogy azok teljesítésére bárkit is kényszerítsen. Viszont a tolmácsoknak is megértőknek, türelmeseknek, jóindulatúknak kell lenniök csak magyarul tudó honfitársakkal szemben. Ezeket tartásuk szem előtt és mindjárt kevésbé sivárnak látják helyzetüket. Üdvözlöt. — Török Márton és társai, Nustrow: A magyar tisztelőnk urak lehetőség szerint minden munkahelyet meg fognak látogatni. A szalonna ára 1 márka 45 pf. Reklamációjukkal forduljanak a *Transdanubiához, Berlin, Brückenallee 36.* — Molnár Béla és társai, Sibbesdorf: Világosan megírva panaszukat illetékes helyre továbbítottuk ugyan, helyesen tennék azonban, ha a legközelebbi Arbeitsamt-hoz fordulnának munkabér- és elszámolási panaszukkal. Üdvözlöt. — Biró János és társai, Kronspann: Szíves üdvözlöteiket köszönjük és viszonozzuk; a csomagküldést talán elkerülhetik. Hozzá tartozók a postán meg tudhatják, mit szabad küldeni és mennyibe kerül a felkísér. „Minta érték nélkül” csomagban való küldés. — Ollári József, Kleinbadegast, über Köthen, Anhalt II: Kéri ugyancsak Németországban dolgozó sógorát, Kakas Jánost és nejét, Ollári Rosit, hogy küldjék vele címüket. — Gulyás András és társai, Gr. Salitz: Reklamációjukat továbbítottuk, sajnáljuk, hogy kerestük nem a legpompásabb. Reméljük, hogy megjavul munkabeosztásuk és ezzel keresetük is. Üdvözlöt. — Szlávis Ferenc, Moidentin: Reklamációjukat illetékes helyre továbbítottuk. — Horváth Sándor és társai, Hohenwartenberg: Ismételtelen megírtuk, hogy postán havonként csak tíz márkát szabad küldeni, ezért kérészetek a küldött 20 márkából csak tízet. A bank után való küldés általában 3—4 hetet vesz igénybe, a késéseknek mindenkor az az oka, hogy a címetek hibásan, vagy hiányosan adják meg, esetleg az átutalás körül közreműködő német közvegek, — munkaadó, német banktisztviselők, — a nehezen olvasható és számukra idegen hangzású neveket rosszul írják le. — Horváth Márton és társai, Straudorf: Szíves üdvözlöteiket szeretettel viszonozzuk. Nagyon helyes, hogy a csapat békés egységét mindenképpen megővjék.

KIADÓTALAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Maczák János és társainak, Templin: Legyenek nyugodtak addig is, míg ügyüket hivatalosan kivizsgálják. — Schmuck József, Washow: Levélküiből sajnálattal vettük tudomásul, hogy a csapatban békétlenség uralkodik és nem értik meg egymást. Olyan tennék, hogyha minél sürgetsebben helyreállítanák a magyar emberekhez néző egyetértést. Forduljanak panaszukkal a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. — Medvegy Mihályné, Altrosenthal: A főispán urhoz intézett levélből sajnálattal vettük tudomásul férje betegségét és kívánjuk, hogy Isten segítségével mielőbb gyógyultan hagyja el a kórházat. Legyenek nyugodtak, panaszukat kivizsgálják. — Szabó Illés és társai, Schattberg: Forduljanak a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. — Visonai Sándor, Berenshagen: Fájljuk, hogy betegsége miatt kénytelen hazajönni. Utiköltséget a német határig munkaadójának kell viselnie. A német határtól hazáig Ön fizeti a vasuti költséget. Forduljon a legközelebbi Arbeitsamt-hoz ismételtelen. — Császár János és társai, Lischow: Panaszukat hivatalosan fogják kivizsálni, addig legyenek türelmekkel. — Batka Sándor, Ziesendorf: A legelsőlegesen vizsgáltsa meg magát orvossal és utasításait szigorúan tartsa be. Sajnos, a betegséggel nem lehet játszani, mert az nagyon komoly dolog. — Hatfolyai magyar munkások: Tolmácsok bészérelése ügyében forduljanak a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Tolmácsokásra kérjük fel a szomszéd csapat tolmácsait.

Panaszukat hivatalosan kivizsgálják. — Márjai József, Rábensburg: Nem tudjuk elképzelni, hogy miért nem vizsálták szerződésükre és így előfordult, hogy az elveszett. A szerződés feltételei érvényesek. Menjenek el ismételtelen az Arbeitsamt-hoz, feltétlenül elintézi jogos kérdéseiket. — Gár Sándor és társai, Karsdorf: Levélküiből sajnálattal vettük tudomásul, hogy Müller Teréz és Mamus Béla nem intézik megfelelően a csapat ügyeit. Ezután közöljük nevezettekkel, hogy amennyiben a csapat munkásai még egyszer panasszal fordulnának hozzánk, úgy az ügyet hivatalosan fogják kivizsálni. Legyenek belátók viselkedésük felől ember módjára és érezzék át, hogy messze távol vannak hazánktól, ahol igazán egymásra vannak utalva és csak békés együttműködéssel tudnak egymásnak segítségére lenni. — Soltész Sándor, Warnitz; Tóth János, Lüssow: Pénz-reklamációjukat illetékes helyre továbbítottuk. Örülünk, hogy jölmegy dolgaik. — Medowarszky Ádám és társai, Rappenhangen: Valószínű, hogy a dolgok egyszerűsítése érdekében akarják, hogy két hónaponként utalják át a pénzt. Kár, vagy lényeges sérelem ebből nem láranék senkire, ezért talán legjobb lesz alkalmazkodni ehhez a kívánásához. Természetes, hogy ez a tanácsunk nem változtat azon a tényen, hogy voltaképpen havonta joguk van pénzi átutaltatni. A betegségyógyászati és baleseti járulékon